

Kääntäjä

ÖVERSÄTTAREN

**Uljas Attila -palkittu Gun-Viol Vik:
”Tulkin, opettajan ja tutkijan roolit
hyödyttävät kaikki toisiaan.”**

- Aarresaari-palkinto Outi Mennalle
- Yrittäjän muistilista, muutokset ja hyvinvoinnin ylläpito

Pyöreitä vuosia

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton 70. toimintavuosi on juuri käynnistynyt ja Kääntäjä-lehti täyttää 55 vuotta. Meillä on siis runsaasti aihetta juhlaan. 2025 on pullollaan tapahtumia ja tilaisuuksia, joissa muistamme menneitä, olemme tiukasti kiinni nykyhetkessä ja kurkotamme kohti tulevaa. Kokoontumiset tarjoavat mahdollisuuden nauttia kollegoiden seurasta, verkostoitua ja oppia uutta.

70-vuotisen taipaleemme pääjuhla järjestetään Helsingissä 12.4. Kiitän jo tässä vaiheessa kaikkia organisointiin osallistuvia siitä, että mahdollistatte jäsenistöllemme ja kollegoillenne tämän tilaisuuden. Erilaisia tapahtumia on pitkin vuotta ympäri Suomea jaostojen, paikallisosastojen ja muiden aktiivien järjestäminä. Muista seurata tapahtumakalenteria, ettet jää paitsi mistään juhlavuoden tarjoamista mahdollisuuksista.

Pääjuhlaan pääset siirtymään suoraan vuoden 2025 KäTu-symposiumista, jonka teemana on varmuus ja epävarmuus. Alamme on tottunut elämään epävarmuudessa, kun meidän on kerta toisensa jälkeen sanottu olevan kaatoamassa uuden teknologian myötä. Lempeästi hymyillen voimme todeta, että emme ole hävinneet mihinkään, vaikka tekemisen muodot ovat muuttuneet. Olemme kehittyneet, ottaneet uusia toimintatapoja ja -malleja käyttöön, opetelleet teknologiaa, soveltaneet ja kehittäneet sitä. Missä yksi on nähnyt pelkän haasteen, toinen on oivaltanut mahdollisuuden. Missä lukko, siellä avain.

Lehden sivuilla 12–14 on esittelyssä yksi alamme konkareista, **Marjatta Liljeström**. Hän suosittelee kaikille kielialasta kiinnostuneille vankkaa työkielitaitoa, uteliaisuutta maailman ilmiöitä kohtaan sekä jatkuvaa oppimista. Tästä on helppo olla samaa mieltä. Hyvä yleissivistys, ymmärrys siitä, miten yhteiskunta toimii, sekä laaja osaamis pohja ovat mitä parhain perusta kääntäjän ja tulkin ammatilliselle toiminnalle, on tehtävänimike sitten mikä tahansa.

Karkelot käyntiin!

Kirjoittaja on Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton puheenjohtaja.
puheenjohtaja@sktl.fi

© Nelli Kivimäki

Jämna år

Finlands översättar- och tolkförbunds 70:e verksamhetsår har precis dragit igång och Tidningen Kääntäjä-Översättaren fyller 55 år. Vi har således många orsaker att fira. Under 2025 kommer vi att ordna många tillställningar och evenemang där vi minns det som varit, lever starkt i nuet och blickar framåt. På evenemangen har vi kollegor möjlighet att träffa varandra, bilda nätverk och lära oss nytt.

Jubileumsårets huvudfest ordnas i Helsingfors den 12 april. Jag vill redan i detta skede tacka alla som deltar i arrangemangen för att ni möjliggör detta evenemang för medlemskåren och era kollegor. Under året ordnar förbundets sektioner, lokalavdelningar och andra aktiva olika evenemang runt om i Finland. Kom ihåg att följa händelsekalendern så att du inte missar de möjligheter som jubileumsåret bjuder på.

Huvudfesten äger rum direkt efter KäTu-symposiet om forskning i översättning och tolkning 2025, som i år har temat säkerhet och osäkerhet. I vår bransch är vi vana vid att leva i osäkerhet, då det gång efter annan sägs att vi upphör att existera i och med ny teknologi. Med ett leende kan vi konstatera att vi fortfarande finns till även om arbetssätten har förändrats. Vi har utvecklats, tagit i bruk nya verksamhetssätt och -modeller, lärt oss ny teknik som vi tillämpat och vidareutvecklat. Då någon enbart sett utmaningar, har en annan sett möjligheter. Där det finns ett lås, finns det en nyckel.

På sidorna 12–14 i tidningen presenteras en av de erfarna inom branschen, **Marjatta Liljeström**. Hon rekommenderar alla som är intresserade av språkbranschen att skaffa sig en gedigen språkkunskap i arbetsspråket, att vara nyfiken på allt som händer i världen och att hela tiden lära sig nytt. Det är lätt att vara av samma åsikt. En god allmänbildning och förståelse för hur samhället fungerar samt ett omfattande kunskapsunderlag är den bästa grunden då man arbetar som professionell översättare och tolk, oberoende av yrkesbeteckning.

Låt festligheterna börja!

Skribenten är ordförande för Finlands översättar- och tolkförbund.
puheenjohtaja@sktl.fi

Översättning: Tina Matala-aho

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto
täyttää tänä vuonna 70 vuotta.

SKTL:n 70-vuotisjuhlaa juhlitaan lauantaina 12.4. Paasitornissa

- palkintojenjakotilaisuudella klo 18 ja
- 70-vuotisjuhlailallisella klo 20.

Tervetuloa mukaan juhlimaan 70-vuotiasta liittoa,
sen jäseniä ja toimintaa!

Ilmoittautuminen päättyy 26.3.2025.

Lisää tietoa verkkosivuillamme: sktl.fi/sktl70

TULEVAT TAPAHTUMAT

**Vuoden 2025
Mikael Agricola
-palkinnon ja
J.A. Hollon palkinnon
ehdokkaiden
julkistamistilaisuus
5.3. klo 16
Helsingissä**

**SKTL:n
sääntömääräinen
kevätkokous 29.3.
klo 14 Vaasassa
Lue lisää s. 28**

**KäTu2025:
Varmuus ja
epävarmuus
11.–12.4.
Helsingissä**

**SKTL:n
70-vuotisjuhlailaisuus
12.4.
Helsingissä**

**Kopiosto-apurahat
haettavissa
1.–15.5.2025
Lue lisää s. 15**

**Kääntäjä-
Översättaren
2/25
ilmestyy 27.5.
Aineistopäivä
on 22.4.**

Tässä numerossa mm.:

- S. 4 #SKTL70: Kiinnostavaa kuultavaa käänösalalta
- S. 5 Tarja Roinila -stipendihaku auki 27.1.–23.2.2025
- S. 6 Tiina Malinen on aloittanut liiton järjestö- ja viestintäkoordinaattorina
- S. 7 Kulttuuripoliittinen selonteko valmistui
- S. 8 Juristin palsta: Yrityksen hyvinvoinnin ylläpito vaatii säännöllistä työtä
- S. 10 Muistilista yrittäjälle – tärkeimmät muutokset ja muut huomioitavat asiat
- s. 12 Konkarit kertovat: Marjatta Liljeström
- S. 15 Kopiosto-apurahat haettavissa 1.–15.5.2025
- S. 16 Aarresaari-palkinto Outi Mennalle
- S. 18 Uljas Attila -palkittu Gun-Viol Vik
- S. 20 SKTL:n yhteistyökumppanit: AFinLA
- S. 21 Uudet jäsenet
- S. 23 Terveiset FIT Europan kokouksesta ja konferenssista Budapestista
- S. 26 11 kysymystä: Bo Ram Jung
- S. 27 SKTL:n hallitus vuonna 2025
- S. 28 Kutsu sääntömääräiseen kevätkokoukseen

SUOMEN KÄÄNTÄJÄJEN
JA TULKKIEN LIITTO
FINLANDS ÖVERSÄTTARE-
OCH TOLKFÖRBUND

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto (SKTL) on vuonna 1955 perustettu kääntäjien ja tulkkien aatteellinen etujärjestö. Liiton tavoitteena on mm. edistää laatua ja ammattimaisuutta kääntämisen ja tulkkauksen alalla.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto
Tekstin talo, Lintulahdenkatu 3, 00530 Helsinki
www.sktl.fi

#SKTL70

Kiinnostavaa kuultavaa käännösosalta

SKTL juhlistaa 70-vuotisjuhlavuottaan tarjoamalla monipuolisesti tallehteita ja podcast-jaksoja, joissa käsitellään käännös- ja tulkkausalan ajankohtaisia teemoja. Tässä kolme suositusta.

Pieni karanteenikirjakerho X SKTL: Aleksi Milonoff

Mikael Agricola -palkittu suomentaja **Aleksi Milonoff** kertoo urastaan ja pohtii draaman ja proosan kääntämisen eroja Pienen karanteenikirjakerhon toimittaja **Taru Torikan** haastattelussa.

Kuuntele jakso: soundcloud.com/sktrlry/aleksimilonoff

Tekstifestivaalin tallenne: Sukupuolen käännökset

Tekstin talon ensimmäinen Tekstifestivaali pidettiin Helsingissä 23.–25. tammikuuta 2025. SKTL:n järjestämässä keskustelussa pohdittiin, miten sukupuolen moninaisuutta voidaan ilmaista suomen kielessä ja käännöskirjallisuudessa. Taru Torikan kanssa aiheesta keskustelivat suomentaja **Emmi Ketonen** ja tutkija **Anna Merikallio**.

Kuuntele tallenne: soundcloud.com/sktrlry/tekstifestivaali

Käännetään rautalangasta -podcast: Rinnakkaiskielisyys yhteiskunnassa

Käännetään rautalangasta on liiton opettajien ja tutkijoiden jaoston podcast, jossa käsitellään kääntämisen ja tulkkauksen ajankohtaisia aiheita. Uusimmassa jaksossa **Johanna Komppa** ja **Anu Viljanmaa** keskusteleval **Juha Roihan** kanssa rinnakkaiskielisyydestä.

Kuuntele jakso: soundcloud.com/sktrlry/kaannetaan-rautalangasta-podcast-18-jakso

Jaksot ovat kuunneltavissa myös Apple Podcasteissa ja Spotifyssa.

Webinaari ulkomailla työskentelevien yrittäjien vakuuttamisesta

Eläketurvakeskus järjestää maksuttoman webinaarin 12.3.2025 klo 10.00–11.00 Microsoft Teamsissa, jossa käsitellään yrittäjien lakisääteistä vakuuttamista ulkomailla työskentelyn aikana. Tilaisuus on suunnattu yrittäjille sekä heidän asioita hoitaville tai aiheesta kiinnostuneille. Webinaarissa käydään läpi, miten työskentelyn lakisääteinen vakuuttaminen tulee hoitaa, jos yrittäjä lähtee tekemään työtä ulkomaille, sekä yrittäjän ulkomailla tapahtuvaan etätyöskentelyyn

liittyviä sääntöjä. Tilapäisesti ulkomaille työskentelemään tai etätöihin lähtevä yrittäjä voi tietyin edellytyksin säilyä Suomen sosiaaliturvassa ja pitää YEL-vakuutuksen voimassa tilapäisen ulkomailla työskentelyn ajan. Suomessa vakuuttamiseen vaikuttavat tällöin myös kansainväliset säännökset.

Ilmoittautuminen päättyy 7.3.2025.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen: koulutus.etk.fi

Eläketurvakeskuksen webinaari
Ulkomaantöön vakuuttamisen
info yrittäjille
12.3.2025

Tarja Roinila -stipendihaku auki 27.1.–23.2.2025

**Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus
julistaa haettaviksi Tarja Roinila -stipendit.**

Tarja Roinila (1964–2020) tunnettiin lahjakkaana ja monipuolisena käännös- ja tulkkausalan ammattilaisena, esseistinä, opettajana sekä avuliaana, aktiivisena ja kannustavana kollegana. Stipendi kunnioittaa Tarja Roinilan muistoa auttamalla aloittelevia kääntäjiä ja tulkkeja uransa käynnistämisessä.

Stipendit myönnetään **ammattikääntäjille ja -tulkeille**, jotka ovat toimineet käännös- tai tulkkausalan **alle kolme vuotta** tai jotka ovat tätä pidemmän uran aikana **alle kahden vuoden sisällä** siirtyneet tai laajentaneet työskentelyään uuteen kääntämisen ja tulkkauksen lajiin (kirjallisuuden kääntäminen, asiatekstinkääntäminen, av-kääntäminen, tulkkaus). Hakijoiden ei tarvitse olla Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton jäseniä.

© Markku Ojala

Stipendiä voi hakea seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- luovaan työhön
- työvälineisiin
- muihin uran alkuvaiheen kuluihin.

Stipendiä ei myönnetä elinkustannusten kattamiseen eikä takautuvasti jo valmistuneisiin hankkeisiin. Tarja Roinila -stipendin voi saada vain kerran.

Stipendit on päätetty jakaa enintään 1 000 euron suuruisina apurahoina.

Stipendiä haetaan hakuajana 27.1.–23.2.2025 auki olevalla verkkolomakkeella osoitteessa:

<https://www.sktl.fi/liitto/apurahat/tarja-roinila-stipendi/hakulomake/>

Hakemuksia ei oteta vastaan sähköpostilla tai postitse. Kun hakemus on lähetetty, järjestelmä lähettää hakijalle sähköpostikuittauksen.

Kaikki stipendin hakijat saavat tiedon päätöksestä sähköpostitse. Stipendit jaetaan Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton 70-vuotisjuhlassa 12.4.2025, ja stipendien saajat ilmoitetaan julkisesti. Stipendin saajista päättää Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus stipendityöryhmän esityksestä.

Stipendi rahoitetaan SKTL:n tekijänoikeusjärjestö Kopiostolta saamin tekijänoikeuskorvauksin.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus

”Olen paikalla jäseniä varten”

– Tiina Malinen on aloittanut liiton järjestö- ja viestintäkoordinaattorina

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton uudeksi järjestö- ja viestintäkoordinaattoriksi valittiin monikielisen käännösviestinnän FMTiina Malinen. Hän aloitti tehtävässään 9.12.2024 ja vastaa jatkossa muun muassa jäsenasioista, tapahtumajärjestelyistä ja viestinnän avustavista tehtävistä.

Malinen on jo entuudestaan tuttu liiton jäsenille, sillä hän toimi SKTL:n Tampereen paikallisosaston puheenjohtajana joulukuun 2024 alkuun saakka. ”On upeaa päästä töihin liittoon. Toivottavasti voin olla osaltani jäsenille avuksi ja innostamassa myös opiskelijajäseniä järjestötoiminnan tarjoamiin mahdollisuuksiin”, hän kertoo.

Malinen on aikaisemmin toiminut kääntäjäryhtymänä ja käännösassistenttina valtion virastossa. Hän aloitti järjestötoiminnan jo vuonna 2012 Turun yliopiston kääntäjäopiskelijoiden ainejärjestö Kääntöpiiri ry:ssä, ja hän on ollut mukana SKTL:n toiminnassa jo opiskelija-ajoista asti. ”Toimin opiskelija-avustajana SKTL:n ja Kieliasiantuntijoiden yhteistapahtumissa ja sittemmin aloin jo opiskelijajäsenenä käydä liiton tapahtumissa”, hän kertoo. Valmistuttuaan vuonna 2021 hän muutti Tampereelle ja liittyi SKTL:n paikallistoimintaan mentorointiohjelman kautta.

Taustansa ansiosta Malinen ymmärtää hyvin sekä kääntäjien että tulkkien työn erityispiirteitä ja haasteita. SKTL:n hallituksen puheenjohtaja **Sanna Kokkonen** iloitsee Malisen valinnasta: ”Olen iloinen, että saamme tehtävään henkilön, joka tuntee jo entuudestaan liittoamme, jäseniämme ja alaa.”

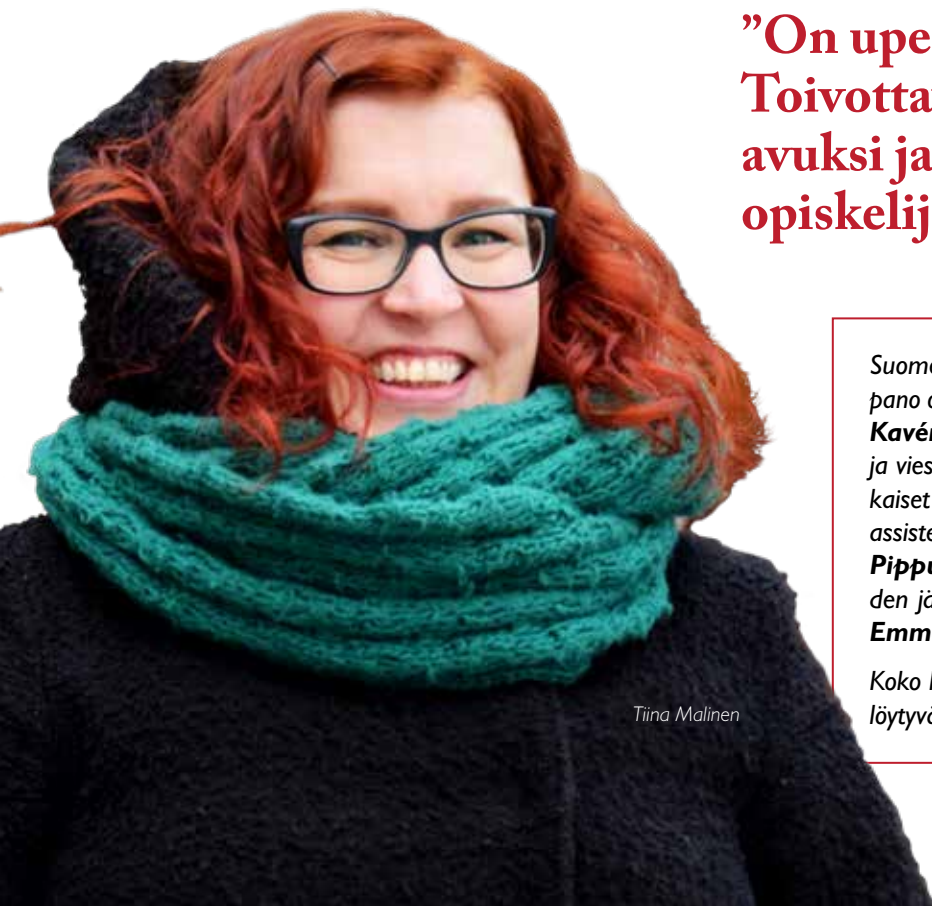
Ennen kääntäjän uraansa Malinen työskenteli yli kymmenen vuotta hotelli- ja ravintola-alalla, mistä hänellä on restonomin tutkinto. ”Asiakaspalvelualalla työskentely opetti kohtaamaan ihmisiä ja heidän eri tarpeitaan, ja toivonkin voivani hyödyntää myös tätä taitoa uudessa työssäni. Olen paikalla jäseniä varten.”

Malinen asuu edelleen Tampereella ja matkaa säännöllisesti Tekstin taloon raiteita pitkin. Vapaa-aikaansa hän viettää mieluiten kuorolaulun, ruoan tai koirien parissa.

”On upeaa päästä töihin liittoon. Toivottavasti voin olla jäsenille avuksi ja innostaa myös opiskelijajäseniä!”

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton toimiston kokoonpano on vuonna 2025 seuraava: toiminnanjohtaja **Jenni Kavén**, viestintäasiantuntija **Maarit Laitinen**, järjestö- ja viestintäkoordinaattori **Tiina Malinen** sekä osa-aikaiset työntekijät juristi **Karola Baran**, taloushallinnon assistentti **Karoliina Kähö** ja assistentti **Hanna Pippuri**. Lisäksi tänä vuonna liiton 70-vuotisjuhlavuoden järjestelyissä avustaa osa-aikainen tunti-työntekijä **Emma Pitkäsalo**.

Koko henkilökunnan yhteystiedot ja vastuualueet löytyvät sktl.fi/yhteystiedot

Tiina Malinen

Kulttuuripoliittinen selonteko valmistui

Valtioneuvosto antoi 28.11.2024 eduskunnalle kulttuuripoliittisen selonteon, joka linjaa kulttuuripolitiikan tavoitteita 2040-luvulle saakka. Selonteossa korostetaan kulttuurin perustan säilyttämistä, uudistumista ja elinvoimaisuutta sekä kulttuuri- ja luovien alojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vahvistamista.

Selonteon tarkoituksena on mahdollistaa Suomen taide- ja kulttuuripolitiikan kehittäminen. Sen tavoite on, että 2040-luvulla kulttuuri on Suomea vahvistava ja yhdistävä voima, joka inspiroi rakentamaan kestävämpää, elinvoimaisempaa ja inhimillisempää tulevaisuutta. Valtioneuvosto visioi myös, että onnistuneen kulttuuri- ja elinkeinopolitiikan seurauksena ihmisten kokemus osallisuus ja merkityksellisyys tuottavat laaja-alaista sivistystä, hyvinvointia sekä yhteiskunnallista ja taloudellista arvoa.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Pitkän aikavälin kulttuuripolitiikka Suomessa perustuu selonteon mukaan neljään tavoitteeseen:

- 1) kulttuuri on muutosvoima,
- 2) kulttuurin tekijät ja sisällöt ovat avainasemassa,
- 3) kulttuuri on jokaisenoikeus sekä
- 4) kansainvälinen vaikuttavuus syntyy kulttuurista.

Valtioneuvoston selonteossa linjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi, esitetään taide- ja kulttuurialan tilannekuva sekä toimintaympäristöä muuttavat tekijät. Selonteon mukaan tavoitteisiin pääsemiseksi ”kulttuurialalle on saatava muutosvoimaa, ja toimialan rakenteita ja rahoitusta on uudistettava. Tarvittavat toimenpiteet kohdistuvat kulttuurialaan (kulttuuri- ja luovat alat, taide, kulttuuriperintö), viranomaisiin ja niiden yhteistyöhön sekä politiikkatason toimintaan”.

Kulttuuripoliittisen selonteon valmistelu

- Selontekoa valmisteltiin Opetus- ja kulttuuriministeriössä 2023–2024. SKTL osallistui kuulemistilaisuuksiin.
- Kirjailija- ja kääntäjäjärjestöt laativat 8.5.2024 yhteisen lausunnon kulttuuripoliittista selontekoa varten. Siinä korostettiin tekijän toimeentuloa ja toimintaedellytyksiä, lukutaitoa sekä kirja-alan kokonaiskuvaa.
- SKTL osallistui selonteon viimeistelyseminaariin 6.6.2024
- Lausuntokierros lausuntopalvelu.fi:ssä 2.9.–14.10.2024.
- SKTL antoi lausunnon aiheesta. Lausuntoja annettiin yhteensä 280.
- Valtioneuvosto antoi selonteon eduskunnalle 28.11.2024.
- Vuonna 2025 OKM laatii erillisen kulttuuripoliittisen toimenpidesuunnitelman.

SKTL lausui selonteosta

SKTL:n lausunnossa peräänkuulutettiin kääntäjien tekijänoikeuksia turvaavaa lainsäädäntöä. Tekoälyteknologioita tulisi kehittää vastuullisesti tekijänoikeuksia kunnioittaen, eikä teknologian kehitys saa syrjäyttää luovaa työtä, oikeudenhaltijoille syntyviä oikeuksia eikä luovan työn ansaintamahdollisuuksia.

Muistutimme, että työnteon tulisi olla Suomessa kaikin tavoin kestävä: luovalla työllä pitää tulla toimeen ja epätyypillisiin työsuhteisiin liittyviin ongelmiin tulee puuttua. Muistutimme, että apurahat ovat tärkeitä kääntäjille ja ehdotimme, että virikeseteleiden käyttö tulisi laajentaa kirjallisuuden ostamiseen. Luovat alat tarvitsevat riittävän julkisen rahoituksen.

Kääntäjät ja kansainvälistyminen näkyvät selonteossa

Selonteossa kerrotaan, että valtion vientitukea ja muita kansainvälistymisen tukirakenteita vahvistetaan. Tämä saattaa olla hyvä uutinen kääntäjille. Myös erilaisia verkostoitumismahdollisuuksia koti- ja ulkomailla luvataan lisätä.

Kääntämisestä selonteossa sanotaan muun muassa seuraavaa:

- Kirja-ala (kirjailijat, kääntäjät, kustantajat) vaatii aktiivisia toimia ja tukemista, jotta ala pysyy maamme sivistyksen ja kulttuurin keskiössä.
- On tärkeää, että toisena osana kokonaisuudessa säilyvät kotimaiset, painetut teokset, omalla kielellä julkaiseminen ja lukeminen sekä laadukkaat käännökset. Tämä vaatii alan vahvaa tukemista.
- Tekoälyä kehitettäessä on varmistettava, että tekijöiden oikeudet turvataan.

Kuinka selontekoon kirjatut toimenpiteet käytännössä edistävät taiteilijoiden asemaa, sen näyttää tulevaisuus. Valtionhallinnolla on vastuu kulttuurin riittävästä rahoituksesta.

Teksti: Jenni Kaven

Kirjoittaja on SKTL:n toiminnanjohtaja.

Kulttuuripoliittinen selonteko:

julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/110024/165946
okm.fi/kulttuuriselonteko

SKTL:n lausunnot: sktl.fi/liitto/lausunnot

Yrityksen hyvinvoinnin ylläpito vaatii säännöllistä työtä

Julkisuudessa puhutaan paljon työhyvinvoinnista ja työterveyden ylläpitämisestä, psykososiaalisen kuormituksen hallinnasta työpaikoilla, joissa toimitaan työsuhteessa. Myös yksinyrittäjän, itsensätyöllistäjän ja pienyrittäjän kannattaa kiinnittää huomiota yrityksen ja itsensä hyvinvointiin.

Työturvallisuuslaki edellyttää, että työnantaja tarkkailee jatkuvasti työympäristöä ja tunnistaa toimialalle ja työpaikalle ominaiset vaara- ja haittatekijät. Hyvinvoiva yrittäjä on yrityksen toiminnan kivijalka yrityskoosta riippumatta.

Yrityksen vakaata toimintaa turvaavat tekijät ovat yksinkertaisia, ja kaikki niistä ovat yhtä tärkeitä. Työterveyslaitoksen vanhempi asiantuntija **Susanna Visuri** kannustaa pitämään huolta niin yrityksen kehittämisestä, taloudesta kuin myös hyvinvoinnista ja mahdollisesta työyhteisöstä. Hän vertaa yrityksen hyvinvointia ja menestystä jakkaraan: jos yksikin tukijalka horjuu, niin koko jakkara keikkuu. Kun kaikki osa-alueet ovat kunnossa, syntyy positiivisuuden kehä, joka tukee yrittäjän hyvinvointia ja yrityksen menestymisen edellytyksiä.

1. Yritystoiminnan aktiivinen kehittäminen

Yritystoiminnan aktiivisessa kehittämisessä on kyse siitä, että asiakassopimukset ovat kunnossa, kirjanpito hyvässä hoidossa sekä välineet ja tietoturva ajan tasalla. On tärkeää

seurata aktiivisesti yrityksen toimintaympäristöä ja huomata, jos siinä tapahtuu muutoksia (YEL, ALV, verottaja jne.). Lisäksi tärkeää on pitää oma ammattitaito ajan tasalla ja mahdollisuuksien mukaan kehittää osaamistaan.

2. Hyvinvoinnista ja työympäristöstä huolehtiminen

Yksinyrittäjät, ja nykyään muutkin, työskentelevät usein kotona. ”Virallisella” työpaikalla työympäristön turvallisuuden ja ergonomiaan kiinnitetään säännöllisesti huomiota. Kotiympäristössä tämä jää helposti tekemättä. Yhtä kaikki turvallisuutta ja kuormitusta täytyy miettiä, oli se sitten fyysistä, henkistä tai molempia. Erityisesti itsettään huolehtiminen unohtuu helposti kiinnostavan työn äärellä. Työpäivät venyvät, työajan ja vapaa-ajan välinen raja hämärtyy, eikä muisteta pitää päivittäisiä lounas- ja kahvitaukoja. Myös lomat voivat jäädä sopimatta tai niitä pidetään pätkissä, eli käytännössä työstä palautumiseen ei kiinnitetä huomiota.

Vinkkejä:

- Tee vuosittainen toimintasuunnitelma. Se sisältää esimerkiksi yrityksen tulevan vuoden kärkitavoitteet, työturvallisuuden, toimitilat, verkostoitumisen, oman osaamisen ja työn ilon kehittämisen. Suunnitelman tekeminen pysäyttää miettimään, mitä edellisenä vuonna tapahtui ja mitä on edessä.
- Varmista, että erilaiset sopimukset ovat kirjallisia. Sähköpostikin riittää.
- Ota rutiiniksi seurata toimintaympäristöä ja varautua muutoksiin. Päätä, mitä lähteitä seuraat: lehdet, verkkosivut, SKTL. Hyödynnä kirjanpitäjäsi ammattitaitoa ja keskustele hänen kanssaan alan muutoksista.
- Verkostoidu muiden yrittäjien kanssa. Kollegoilta saa paljon tietoa siitä, mitä alalla tapahtuu. Samassa veneessä olevien kanssa puhuminen on myös mukavaa.
- Tutustu uudistumiskykyyn eli resilienssiin. Termi tuli tutuksi erityisesti koronapandemian aikaan, ja se tarkoittaa psyykkistä selviytymiskykyä, joustavuutta ja uudelleen orientoitumista. Se ilmenee arjessa kohtuullisena pärjäämisinä haasteista huolimatta.

Vinkkejä:

- Tee kirjallinen riskinarviointi: listaa mahdolliset vaarat ja haitat sekä niiden ehkäisykeinot. Suunnittele aikataulusi etukäteen vaikkapa viikkotasolla ja priorisoi tekemisesi.
- Jos työtunteja on mahdotonta vähentää, ujuta pieniä taukoja jokaiseen päivään. Tauot, joiden aikana mieli tyhjennetään työasioista, hengitetään hetki syvään, katsotaan ulos tai tehdään pieni kävely, auttavat rentoutumaan. Ne myös helpottavat myöhemmin illalla unensaantia.
- Huolehdi ihmissuhteistasi ja terveellisistä elintavoista. On tärkeää muistaa tavata läheisiä ihmisiä työkiireistä huolimatta. Heiltä saa voimaa ja uusia ajatuksia. Tapaamiset myös muistuttavat siitä, että elämässä on paljon muutakin kuin työ. Varsinkin yksin työskentelevän on hyvä muistuttaa itseään terveellisestä ravinnosta ja säännöllisestä ateriaritmistä.
- Kehu ja kannusta itseäsi kuin parasta ystävääsi. Sitä kiinnittää helposti huomiota asioihin, jotka ovat ongelmallisia tai jotka eivät menneet ihan niin kuin olisit toivonut. Jokaisen kannattaa muistaa huomioida myös hyvät asiat.

3. Talouden hallinta

Yrittäjän talouden hallinnan vähimmäisvaatimukset ovat säännöllinen laskutus sekä kustannussuunnittelu ja -seuranta. Mieti periaatteet laskujen perintään ja harkitse sopimuksen tekemistä perintäyhtiön kanssa, mikäli tarvetta laskujen perinnälle tulee. Yksi iso haaste monelle on hintojen määrittely – ja etenkin hintojen korottaminen. On hyvä muistaa lähettää laskusta myös maksumuistutus, jos asiakas ei maksa laskua ajoissa.

Vinkkejä:

- Laita laskutusrutiinit kuntoon.
- Seuraa yrityksen kuluja tarkkaan, myös pidemmällä aikavälillä.
- Hinnoittele työsi oikein ottaen huomioon sekä kustannukset että markkinahinnat.
- Opettele talouden perusasiat.
- Hanki hyvä kirjanpitäjä.

4. Työyhteisön sujuva toiminta

Jos yrityksessä työskentelee useampi henkilö, panosta hyvään yhteishenkeen, sujuvaan tiedonkulkuun ja reiluun työnjakoon. Työn hyvä organisointi liittyy myös siihen, että työkuormitus pysyy aisoissa. Työnantajalla on paljon velvollisuuksia. Niihin perehtyminen helpottaa henkilöstön johtamista huomattavasti. Tärkeimpiä ovat muun muassa selkeät työsopimukset, työntekijöiden tasapuolinen ja yhdenvertainen kohtelu sekä velvoitteet työntekijöiden työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyen. Arjessa työnantaja määrää työsopimuksen, lainsäädännön ja työnjohto-oikeutensa puitteissa mitä, miten, milloin ja missä työtä tehdään. Kannattaa myös laatia työpaikan yhteiset pelisäännöt, joihin on kirjattu yrityksen tärkeimmät toimintatavat ja myös esimerkiksi, miten toimia, jos työyhteisössä ilmenee epäasiallista kohtelua (varhaisen puuttumisen malli).

Vinkit:

- Keskustelkaa porukalla avoimesti yrityksen toiminnasta, nykytilasta ja tulevaisuudesta.
- Jaa vastuuta.
- Pitäkää säännöllisesti palaverreja, joissa kaikki tulevat kuulluiksi. Säännölliset palaverit antavat ryhtiä yrityksen toiminnalle. Niissä käsitellään tärkeät ajankohtaiset asiat, mitä on tulossa, mahdolliset epäselvät asiat jne. Viikko- tai kuukausipalaveri on usein tärkeä sisäisen viestinnän paikka.
- Kannusta yhteistyöhön ja asioiden esille nostamiseen.
- Anna palautetta.
- Muista, että innostus ja nauru tarttuvat.

Suosittelen, että jokainen yrittäjä pysähtyy säännöllisesti miettimään yrityksensä toimintaa ja arvioi, ovatko kaikki sen keskeiset tukijalat kunnossa. Hyvin suunniteltu yritystoiminta tuo hallinnan tunnetta ja auttaa tunnistamaan vahvuudet, kehityskohteet ja ongelmat.

Teksti: Karola Baran

Kirjoittaja on SKTL:n juristi.

Artikkelissa on hyödynnetty Työterveyslaitoksen Yrittäjät ja itsensätyöllistäjät -artikkelia (ttl.fi/) ja Työturvallisuuskeskuksen verkkosivuja (ttk.fi).

Karola Baran

Muistilista yrittäjälle

– tärkeimmät muutokset ja muut huomioitavat asiat

Vuosi 2025 toi mukanaan merkittäviä muutoksia yrittäjien ja yritysten talousasioihin. Arvonlisäverotuksen vähäisen liiketoiminnan raja nousee 20 000 euroon, YEL-työtulojen tarkistukset jatkuvat, ja lisäennakoiden maksaminen voi pienentää jäännösveroja. Lisäksi veroilmoitusten ja tilinpäätösten määräajat lähestyvät. Tästä artikkelista löydät tärkeimmät tiedot ja päivämäärät, jotka kannattaa huomioida ajoissa.

Vähäisen liiketoiminnan raja 20 000 €

Vähäinen liiketoiminta on jätetty arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Aikaisemmin (2024), jos yrityksen tilikauden liikevaihto oli enintään 15 000 euroa, yrityksen ei tarvinnut rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi. Vuodesta 2025 alkaen vähäisen toiminnan raja nousee 15 000 eurosta 20 000 euroon. Lisäksi liikevaihdon laskemisessa tarkastellaan aina kalenterivuoden liikevaihtoa nykyisen tilikauden liikevaihdon sijaan. Kun arvioidaan vähäisen toiminnan raja-arvon ylittymistä, huomioon otetaan kuluva kalenterivuoden liikevaihdon lisäksi edellisen kalenterivuoden liikevaihto. Kun kuluva kalenterivuosi on 2025, myös edellisen kalenterivuoden 2024 liikevaihto saa olla enintään 20 000 euroa.

Yrityksen pitää seurata omaa liikevaihtoaan ja rekisteröityä alv-velvolliseksi vähäisen toiminnan raja-arvon ylittämiskohdasta lukien. Tästä ajankohdasta alkaa myös velvollisuus maksaa arvonlisäveroa. Aiemmin yrityksen on pitänyt rekisteröityä ja maksaa arvonlisäveroa takautuvasti koko tilikauden myynnistä, jos liikevaihto ylittää vähäisen toiminnan rajan kesken tilikauden.

VEROILMOITUS 2024

Liikkeen- ja ammatinharjoittajan veroilmoitus

Liikkeen- ja ammatinharjoittajan veroilmoituksen viimeinen palautuspäivä on 1.4.2025, ja veroilmoituksen voi antaa OmaVerossa 14.1.2025 alkaen. Henkilökohtaisen veroilmoituksen (esitätetty veroilmoitus) palautuspäivämäärä on sama kuin elinkeinotoiminnan veroilmoituksella.

Osakeyhtiön tilinpäätös ja veroilmoitus

Osakeyhtiön tilinpäätös ja veroilmoitus on tehtävä neljän kuukauden kuluessa siitä, kun tilikauden viimeinen kalenterikuukausi on päättynyt. Ainakin nämä asiat kannattaa katsoa valmiiksi:

- Varaston arvo: tee inventaario, mikäli sinulla on varastoja.
- Rahoituslainojen saldotodistukset tilikauden päättyessä.
- Myyntisaamiset eli avoimet laskut (listaus

myyntilaskuista, joista ei vielä tilikauden aikana ole saatu maksua).

- Ostovelat (laskut, jotka suoriteperusteisesti kuuluvat tilikaudelle – toimita mahdollisimman pian kirjanpitoa/tilinpäätöstä varten).

VEROT

Ennakkoverot vuodelle 2025 ja vuoden 2024 tarkistus

Jos olet maksanut ennakkoveroja vuonna 2024, Verohallinto ilmoittaa vuoden 2025 ennakkoverojen määrän ja maksuerät suoraan OmaVeron. Jos Verohallinto on arvioinut tulojen määrän mielestäsi liian korkeaksi tai matalaksi, voit tehdä uuden ennakkoverohakemuksen suoraan OmaVeron kautta. Apua saat tarvittaessa myös kirjanpitäjältäsi.

Jos maksat ennakkoveroja ensimmäistä kertaa vuonna 2025, tee ennakkoverohakemus OmaVeron kautta tai pyydä omaa vastuukirjanpitäjääsi tekemään se puolestasi. Ennakkoverohakemusta varten tarvitset oman arviosi elinkeinotoiminnan tuloksesta, arvion bruttopalkastasi ja arvion mahdollisista pääomatuloista (esim. osinkotulot tai muut myyntivoitot).

Jos epäilet, oletko maksanut ennakkoveroja riittävästi vuonna 2024, voit tarkistaa asian suoraan OmaVerosta täyttämällä ennakkoverohakemuksen. Voit myös pyytää kirjanpitäjääsi tekemään sen puolestasi.

Lisäennakot vuodelle 2024

Jos verovuoden aikana maksamasi ennakkoverot eivät riitä, puuttuva osuus maksetaan jäännösveroina eli niin kutsuttuina "mätkyinä". Lisäennakon maksaminen pienentää jäännösveron määrää.

Jotta voit maksaa lisäennakkoa, tee hakemus OmaVerossa tai pyydä kirjanpitäjääsi tekemään se puolestasi. Hakemuksen lähettämisen jälkeen saat päätöksen, jossa on ohjeet maksamista varten. Lisäennakko maksetaan yhdessä erässä, ja hakemuksen voi tehdä niin usein kuin on tarpeen.

Lisäennakoita voi hakea ja maksaa aina verotuksen päättymiseen saakka. Löydät oman verotuksesi päättymispäivän

OmaVerosta sen jälkeen, kun veroilmoitus vuodelta 2024 on tehty.

Lisäennakoista ei peritä viivästyskorkoa, jos tilikausi päättyy 31.12.2024 ja kun lisäennakkoa haetaan ja maksetaan tammikuun 2025 aikana. Verojen huojennettu viivästyskorko 6 % alkaa juosta helmikuussa. Jos koron määrä on enintään 20 euroa, korkoa ei peritä.

Verohallinnon ohjeiden mukaan toiminimen ennakonmaksun vähimmäismäärä on 170 euroa ja osakeyhtiön 500 euroa. Lisätietoja löytyy Verohallinnon sivuilta.

Korotetut poistot 2020–2025

Käyttöomaisuuteen kuuluvista koneista ja laitteista voi tehdä vuoden 2025 loppuun asti korotetut poistot tavalisen 25 % enimmäispoiston sijaan. Poisto on enintään 50 %, ja sen voi tehdä vain uutena ostetuista koneista ja laitteista. Jos haluat, että vuonna 2023 uutena ostamallasi koneelle/laitteelle tehdään korotettu poisto, keskustele asiasta kirjanpitäjäsi kanssa.

Arvonlisäveron alarajahuojennus

Jos kuulut alv-rekisteriin ja tilikautesi liikevaihto on alle 30 000 euroa, voit hakea arvonlisäveron alarajahuojennusta vielä vuodelta 2024. Yleensä kirjanpitäjät tekevät arvonlisäveron alarajahuojennuksen automaattisesti, mikäli tilikauden liikevaihto on alle 15 000 € tai 30 000 €.

Arvonlisäveron alarajahuojennus poistui vuoden 2025 alussa EU-direktiivin mukaisesti.

Huojennettu viivästyskorko vuonna 2025

Huojennettua viivästyskorkoa määrätään maksettavaksi jäännösverosta ja lisäennakosta. Voit välttää viivästyskoron maksamalla ennakoveroa vuoden aikana tai lisäennakkoa tammikuun aikana. Huojennettu viivästyskorko on vuonna 2025 6,5 %.

YEL

Tarvitset YEL-vakuutuksen, jos:

- olet 18–69-vuotias
- teet työtä yrityksessäsi
- yrittäjätoimintasi on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään neljä kuukautta
- arvioitu työtulosi on vähintään 9 208,43 euroa vuodessa (9 010,28 euroa vuonna 2024).

Myös osakeyhtiössä johtavassa asemassa oleva henkilö, joka omistaa yrityksestä yksin yli 30 % tai

yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli 50 %, tarvitsee YEL-vakuutuksen.

1.1.2023 alkaneen uudistuksen mukaan yrittäjä ei voi enää itse määritellä YEL-vakuutusmaksun perusteena olevaa työtulon määrää. Jatkossa työtulon määräksi arvioidaan summa, joka vastaa yrittäjän kokonaisvaltaista työpanosta rahassa mitattuna. Käytännössä arvioituun summaan vaikuttavat alan mediaanipalkka sekä muun muassa yrittäjän työpanoksen määrä, toiminnan laajuus ja ammattitaito.

Vuonna 2023 vakuutusyhtiöt ovat tarkastaneet niiden yrittäjien työtulot, joilla työtuloksi on ilmoitettu alle 15 000 euroa. Vuonna 2024 tarkastetaan alle 25 000 euroa työtuloksi ilmoittaneet ja vuonna 2025 loput.

Jatkossa tarkastus tehdään kolmen vuoden välein, jotta työtulo olisi ajan tasalla suhteessa liiketoiminnassa tapahtuneisiin muutoksiin. Kahdella ensimmäisellä tarkastuskerralla työeläkelaitos voi nostaa yrittäjän vuosityötuloa korkeintaan 4 000 euroa / kerta, jolloin kuukausivakuutusmaksu voi nousta korkeintaan noin 80 eurolla kullakin tarkistuksella.

Yrittäjä voi aina esittää lisätietoja työpanoksensa arvosta. Yrittäjä saa työtulon vahvistamisesta perustellun päätöksen, johon hän voi hakea muutosta.

LUKUJA VUODELLE 2025

Palkansaajalta perittävät maksut 1.1.2025 alkaen:

- TyEL:
 - 17–52-vuotiailta 7,15 %
 - 53–62-vuotiailta 8,65 %
 - 63–67-vuotiailta 7,15 %
 - Työttömyysvakuutusmaksu 0,59 % (18–64 v.)
 - Osaomistajan työttömyysvakuutusmaksu 0,30 %.

Työnantajan maksut 1.1.2025 alkaen:

- TyEL kokonaisuudessaan keskimäärin 24,85 %
- Työttömyysvakuutusmaksu keskimäärin 0,61 %
- Osaomistajan työttömyysvakuutusmaksu 0,20 %
- Tapaturmavakuutusmaksu keskimäärin 0,54 %
- Ryhmähenkivakuutusmaksu keskimäärin 0,06 %
- Työnantajan sairaskuutusmaksu (SaVa) 1,87 %
- YEL:
 - 18–52-vuotiailta 24,10 %
 - 53–62-vuotiailta 25,60 %
 - 63–69-vuotiailta 24,10 %
 - Työtulon alaraja 9 208,43 € / vuosi
 - Työtulon yläaraja 209 125 € / vuosi.

Marjatta Liljeström:

”Hyvä yleistietämys on kaiken perusta.”

Kääntäjä-lehden uudessa sarjassa pitkän uran tehneet kielialan ammattilaiset kertovat urastaan ja jakavat kokemuksiaan ja näkemyksiään niin käännösalaista kuin sen muutoksista. Tällä kertaa ääneen pääsee tulkki, kääntäjä ja kouluttaja **Marjatta Liljeström**, jonka työura ulottuu lähes viidelle vuosikymmenelle. Viime syksynä hänet palkittiin SKTL:n hopeisella ansiomerkillä ansiokkaasta työstä liiton tavoitteiden hyväksi.

Olen kotoisin Ylä-Savosta, ja maatalon tyttärenä opin jo varhain arvostamaan työntekoa. Työurani aloitin vuonna 1976, ja yrittäjänä olen toiminut vuodesta 1995 alkaen. Pitkän urani aikana olen saanut työskennellä monipuolisesti kielten parissa: olen ollut kääntäjä, tulkki, kouluttaja ja työskennellyt freelance-tulkkina EU:n toimielimissä ja kääntäjä-tulkkina Pohjoismaiden organisaatioiden palveluksessa. Olen asunut töiden takia niin Norjassa

kuin Tanskassakin, mutta vuodesta 1985 lähtien pysyvä koti on ollut Kauniaisissa. Nyt eläkeikä on koittamassa lähes viiden vuosikymmenen mittaisen työurani päätteeksi. Olen tänä vuonna 70-vuotisjuhlaansa viettävän Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton ikätoveri!

Marjatta
Liljeström

Kielet veivät mennessään

Kiinnostukseni vieraisiin kieliin heräsi jo lapsuudessa, kun sain englanninkielisiä postikortteja Yhdysvalloissa asuneelta tädiltäni ja hänen mieheltään. Televisio yleisty myös maaseudulla 60-luvulla, ja siellä oli englanninkielisiä ohjelmia, joiden ansiosta kiinnostus Englantiin ja muihin vieraisiin kieliin vain kasvoi. Oppikoulussa kiinnostus englannin ja ruotsin kieliin vahvistui, ja niin valitsin lukiossa kielilinjan. Tällöin kielivalikoimaan tuli lisäksi saksa ja latina.

Ylioppilastutkinnon jälkeen mietin tulevaa työuraa ja elämänsuuntaa, ja kun kuulin, että oli perustettu kieli-instituutteja, joissa oli mahdollista suorittaa diplomikielenkääntäjän tutkinto, päätin hakea sellaiseen. Opiskelua kuvattiin käytännönläheiseksi, mikä houkutteli minua. Hain ja pääsin opiskelemaan Kouvolan kieli-instituuttiin, ja siellä suoritettavat opinnot antoivat todella hyvän perustan kääntämiseen ja tulkkaukseen. Myöhemmin 2000-luvun alussa jatkoin opintoja Helsingin yliopistossa ja suoritin filosofian maisterin tutkinnon.

”Tulkkaus ja kääntäminen ovat siltojen rakentamista kulttuurien ja ihmisten välille!”

Valmistuttuani diplomikielenkääntäjäksi vuonna 1976 sain työpaikan englannin kääntäjänä isossa teollisuusyrityksessä Helsingissä. Kyse oli 1,5 vuoden äitiysloman sijaisuudesta, ja käännettävät tekstit olivat esimerkiksi koneiden teknisiä erittelyitä ja tarjouksia. Meitä oli kaksi englannin kääntäjää, ja käytössä oli hyviä ja vakiintuneita termiluetteloita. Työvälineenä oli punainen IBM:n kirjoituskone, jossa onneksi oli korjausnauha. Varsin usein insinöörit seisovivat työpöytäni vieressä odottamassa käännösten tai viimeisten muutosten valmistumista.

Kansainvälisiä työvuosia

Äitiyslomasijaisuuden loputtua lähdin talveksi Saksaan vahvistamaan saksan kielen taitoa. Siinä vaiheessa olin jo tavannut tulevan mieheni, ja Saksasta palattuani ehdin olla vientiassistenttina puolisen vuotta ennen kuin miehelleni tarjottiin työpaikkaa Norjassa. Kun koti Oslossa oli saatu kuntoon, aloin etsiä työpaikkaa, jossa pärjäisi ruotsin, englannin ja saksan kielitaidolla. Kaksi viikkoa Norjaan saapumiseni jälkeen sain työpaikan norjalaisessa tutkimuslaitoksessa (NIBR), jossa tehtävänäni oli kirjoittaa puhtaaksi käsin kirjoitettuja norjankielisiä tutkimusraportteja. Epäilin osaamistani, mutta toimistopäällikkö kannusti käyttämään norjan kielen sanakirjaa oikeinkirjoituksen tarkistamiseksi. Tämän parempaa norjan kielen opetusta en tarvinnutkaan! Myöhemmin sain työpaikan Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristöstä, jossa aloitin projektiassistenttina.

**”Yrittäjänä opin,
kuinka tärkeää on osata
sanoa ei, kun aikataulu
ei salli lisätöitä.”**

Aikaa kului, ja perheeseemme syntyi kaksi lasta. Jäin kotiäidiksi kolmeksi vuodeksi, mutta aloin samalla käynnistää käännös- ja tulkkaustoimintaa freelancerina. Tulkkimentorinani toimi tuolloin **Aino-Elina Apeland**. Hänen avullaan pääsin tulkkaamaan muun muassa eri alojen pohjoismaisia kokouksia, joissa yleensä tulkattiin kuiskaamalla asiakkaan vieressä tai kuiskaustulkkauslaitteilla. Ensimmäinen simultaanitulkkauskeikkani oli pohjoismainen meijerialan konferenssi vuonna 1982. Aiheeseen perehtyminen tapahtui 80-luvun alussa esitteitä keräämällä, ja niinpä minäkin kävin Lapinlahden meijerissä hakemassa erilaisia esitteitä ja kyselemässä meijerin prosesseista. Asuimme Norjassa vuoteen 1985 asti ja koko ajan tein freelance-pohjalta käännös- ja tulkkaustöitä.

Suomeen palattuani jatkoin tulkkaus- ja käännöstyötä freelancerina. Suomen liittyttyä EU:hun kävin komission tulkkitestissä ja sen läpäistyäni matkustin Suomesta tekemään tulkkauksia EU:n toimielimissä, enimmäkseen Brysselissä. Työkieleni olivat englanti ja ruotsi ja tiesin, että näin vähäisellä kieliyhdistelmällä töitä ei riitä pitkäksi aikaa. Vuonna 1998 perustin oman kielipalveluita tarjoavan yritykseni ja tein käännös- ja tulkkaustoimeksiantoja myös Suomen markkinoilla.

Vuodet 1995–2003 olivat työntäyteisiä vuosia. Etenkin Suomen ensimmäisen EU-puheenjohtajuuskauden aikana vuonna 1999 Suomessa oli paljon tulkkauksia. Sitä ennen

Liljeström tulkkaamassa Huippuvuorten upeissa maisemissa Pohjoismaiden neuvoston valiokunnan kokouksessa. ”Tulkin työ voi viedä yllättäviinkin paikkoihin.”

Tulkkausta kollega Annica Törmän kanssa.

olin myös mukana kouluttamassa suomea opiskelevia EU:n virkatulkkeja Helsingin yliopiston järjestämässä koulutuksessa.

Vuoden 2003 lopulla kollegani **Kristiina Antinjuntti** suosittelee minua hakemaan kääntäjän ja tulkin virkaa Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristöstä Kööpenhaminassa. Toimenkuvaani kuului kääntämistä ja tulkkausta sekä tulkkausten järjestämistä pohjoismaisiin kokouksiin. Työskentely siellä oli antoisaa ja tuntui paluulta juurilleni, sillä olin viihtynyt Norjassa Pohjoismaiden yhteistyön parissa. Kööpenhaminassa vietin kahdeksan vuotta, jotka olivat ammatillisesti erittäin opettavaisia. Puhutun tanskan kielen ymmärtäminen tuotti alussa vaikeuksia, mutta harjoittelemalla senkin oppi vähitellen. Hyvät kollegat tukivat tulkkaustilanteissa.

Palattuani Suomeen vuonna 2012 jatkoin käännös- ja tulkkaustöitä oman yritykseni kautta. Viimeiset 10 vuotta

Liljeström tulkaamassa Smolnassa. "Nordefcon kokouksen tulkkipöytä oli tällä kertaa neuvotteluhuone pöytineen, ja Islannin tulkit istuivat viereisessä huoneessa."

olen myös toiminut asioimistulkkien kouluttajana ja asioimistulkkauksen ammattitutkinnon näyttöjen arvioijana Taitotalossa Pitäjänmäellä, ja tätä kautta olen voinut jakaa osaamistani uusille tulkeille.

Alan kehitys ja tulevaisuus

Teknologian kehitys on mullistanut kääntämisen ja tulkkauksen kentän. Kun aloitin urani, käytössä oli IBM:n kirjoituskone, ja käännökset tehtiin paperille. Nykyään pilvipalvelut, konekäännökset ja tulkkaussovellukset ovat arkipäivää. Vaikka nämä työkalut ovat helpottaneet monia työvaiheita, ne eivät voi korvata ammattitaitoisen kääntäjän tai tulkin työtä, erityisesti kun tarvitaan kulttuurien ja merkitysten ymmärtämistä.

Toivon, että tulevaisuudessa alan kehitys säilyy kestäväenä ja ammattimaisuus pidetään keskiössä. Konekäännökset ovat hyviä apuvälineitä, mutta ne eivät ainakaan tällä hetkellä pysty saavuttamaan samaa laatua kuin kokenut kääntäjä tai tulkki. Ala tarvitsee jatkossakin ihmisiä, joilla on syvää asiantuntemusta ja ymmärrystä. Konekäännösten oikolukijoita tarvitaan tulevaisuudessakin. Tulkkaus ja kääntäminen ovat niin paljon muutakin kuin sanojen siirtämistä kielestä toiseen – ne ovat siltojen rakentamista kulttuurien ja ihmisten välille! Tulevaisuuden haasteet kohdataan parhaiten yhdistämällä teknologian tarjoamat hyödyt ja ihmisten asiantuntemus.

Opit uran varrelta

Parasta työssäni on ollut itse tulkaamisen lisäksi hyvät asiakaskontaktit, hyvien työtovereiden kanssa tehdyt projektit sekä se, että olen saanut jatkuvasti oppia uutta. Yrittäjänä toimiminen on opettanut minulle erityisesti sen, kuinka tärkeää on osata sanoa ei silloin, kun aikataulu ei salli lisätöitä. Olen myös oppinut varaamaan aikaa palautumiseen kiireisimpien jaksojen jälkeen, sillä alalla voi olla hyvinkin hektisiä kausia. Kielialan asiantuntijana haasteena on ollut se, että asiakkaat eivät aina ymmärrä, mitä kaikkea tulkkaustoimeksianto tai iso käännöstöyö pitää sisällään ja mitä se vaatii tulkilta tai kääntäjältä. Työn hinnoittelun ymmärrettävyyden takaamiseksi näitä onkin usein pitänyt taustoittaa ja avata asiakkaille.

Suosittelen kaikille kielialasta kiinnostuneille vankkaa työkielitaitoa, uteliaisuutta maailman ilmiöitä kohtaan sekä jatkuvaa oppimista. Hyvä yleistietämys, kiinnostus kielisiin ja kulttuureihin sekä kyky pysyä ajan tasalla ovat avaimia menestykseen tällä alalla. Kannattaa laajentaa osaamis pohjaa siten, että on useampi pilari, joiden varaan voi rakentaa toimintaa.

Haastattelu: Maarit Laitinen

Kirjoittaja on SKTL:n viestintäasiantuntija.

Kopiosto-apurahat haettavissa 1.–15.5.2025

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus julistaa haettavaksi Kopiosto-apurahat. Apurahoja voivat hakea käännös- ja tulkkausalalan ammattilaiset. Apurahat rahoitetaan kopioinnista maksetuilla tekijänoikeuskorvauksilla.

Apurahoja voi hakea muun muassa ammattikirjallisuuteen, IT-hankintoihin, opintomatkiaan, kotimaisiin ja ulkomaisiin konferensseihin, seminaareihin tai koulutuksiin sekä muihin ammattitaitoa edistäviin tarkoituksiin. Katso tarkemmat hakuohjeet ja -ehdot hakuilmoituksesta verkkosivuiltamme osoitteesta sktl.fi/kopiosto-hakuilmoitus.

Jaossa on

- henkilökohtaisia **kohdeapurahoja**
- henkilökohtaisia **konferenssi- ja koulutusapurahoja**
- **projektiapurahoja**.

Kohdeapurahaa voivat hakea kaikki, jotka ovat kääntäneet tekijänoikeuslaissa tarkoitettua suojattua aineistoa eli

- kirjallisuutta (kauno-, tieto- tai oppikirjallisuutta)
- artikkeleita sanoma- tai aikakauslehdille tai
- muuta painettuna tai sähköisesti julkaistua asiatekstiä.

Vuodessa voi saada yhteensä enintään 2 000 euroa kohdeapurahaa. Kohdeapurahaa eivät voi saada sellaiset hakijat, jotka eivät tuota edellä tarkennettua kopioitavaa materiaalia.

Konferenssi- ja koulutusapurahaa voivat hakea kaikki käännös- ja tulkkausalalan ammattilaiset. Koulutusapurahaa ei myönnetä koulutukseen, johon hakijan on mahdollista saada opinto- tai aikuiskoulutustukea. Vuodessa voi saada yhteensä enintään 2 000 euroa konferenssi- ja koulutusapurahaa.

Hakijat, jotka tuottavat kopioitavaa materiaalia, voivat saada vuodessa sekä konferenssi- ja koulutusapurahaa että kohdeapurahaa.

Projektiapurahaa voivat hakea yksityishenkilöiden lisäksi myös organisaatiot tai työryhmät.

Apurahapäätökset tekee liiton hallitus Kopiosto-työryhmän ehdotuksen perusteella. Apurahan myöntäminen on harkinnanvaraista.

Hakemus on toimitettava hakuaikana **1.–15.5.2025**, viimeistään 15.5.2025 **kello 18.00** sähköisen apurahajärjestelmän kautta osoitteessa **[sktl.apurahat.net](https://sktl.fi/apurahat.net)**.

Hakuilmoitus löytyy SKTL:n verkkosivuilta osoitteesta **sktl.fi/kopiosto-hakuilmoitus**. Hakuohjeet löytyvät SKTL:n verkkosivuilta osoitteesta **sktl.fi/kopiosto-hakuohjeet**. Erilaisia apurahoja haetaan erillisillä lomakkeilla apurahajärjestelmässä. Hakemukseen on liitettävä CV. Apurahan käytöstä **on annettava selvitys kuitteineen** vuoden kuluessa apurahan myöntämisestä.

Olethan antanut SKTL:lle jo Kopiosto-valtakirjan?

Valtakirjasta löydät lisätietoa täältä: **sktl.fi/kopiosto-valtakirja**

Aarresaari-palkinto

Outi Mennalle

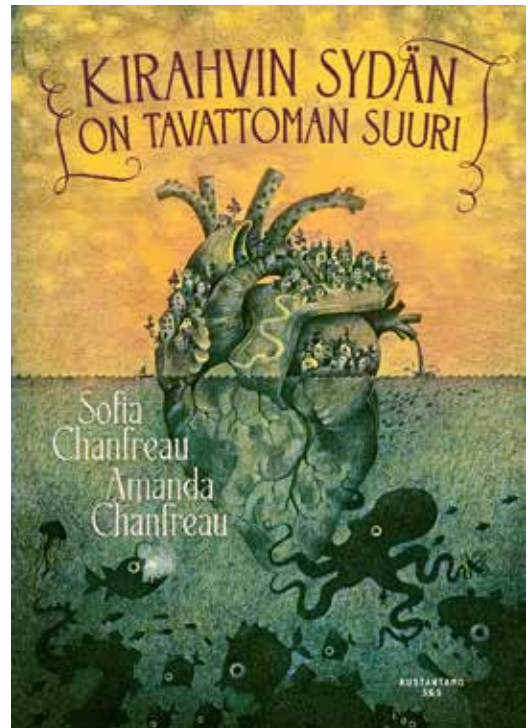
Lasten- ja nuortenkirjallisuuden käännöksiä juhlistava Aarresaari-palkinto jaettiin marraskuussa neljättä kertaa. Vuoden 2024 palkinto myönnettiin Outi Mennalle saturomaanin *Kirahvin sydän on tavattoman suuri* (S&S, 2022) suomennoksesta.

Neljäs Aarresaari-käännöspalkinto jaettiin marraskuussa IBBY Finlandin Jalmari Finne -aiheisen museonäyttelyn avajaisten huipennuksena Tampereella Työnväenmuseo Werstaalla. Palkintoa varten valintaraati kävi läpi vuosina 2022–2023 ilmestyneet, Suomessa julkaistut käännetyt lasten- ja nuortenkirjat. Aarresaari-palkinto myönnettiin **Outi Mennalle** käännösteoksesta *Kirahvin sydän on tavattoman suuri* (S&S, 2022; ruotsinkielisen alkuteoksen kirjoittanut **Sofia Chanfreau** ja kuvittanut **Amanda Chanfreau**). Kunniamaininnan saivat **Mirja Hovila** kuvakirjasta *Käyrä kurkku Elmeri* (Paperiporo, 2022; latviankielisen alkuteoksen kirjoittanut **Sabine Košeleva** ja kuvittanut **Anita Rupeika**) sekä **Mayu Saaritsa** vuosina 2022–23 ilmestyneistä *Mestarietsivä Peppunen* -lastenkirjoista: *Mestarivaras ja Hottava huntu*, *Mestarietsivä rakastuu?!*, *Kadonneen currymausteen tapaus*, *Felix ja onnenkissat* sekä *Sateenkaaritimanttia etsimässä* (Nemo; japaninkieliset alkuteokset kirjoittanut **Yoko Tanaka** ja kuvittanut **Masahide Fukasawa**).

Outi Mennan ensimmäiset kaunokirjalliset suomennot julkaistiin 1990-luvun lopussa.

Hänen monipuolinen käännöstyönsä on tuonut suomalaisten lukijoiden ulottuville laajan valikoiman laadukasta pohjoismaista kirjallisuutta. Pitkään suomentajanuraan on kuulunut esimerkiksi **Sara Stridsbergin** ja **Jo Nesbø** teosten suomennot. Myös lasten- ja nuortenkirjasuomennot on Mennan työpöydällä ollut läpi koko uran. Suomalaiset lapsilukijat ovat saaneet nauttia hänen työnsä hedelmistä esimerkiksi **Björn Sortlandin** kirjoittamia *Kepler62*-kirjoja lukiessaan.

Aarresaari-palkinto ei ole ensimmäinen kerta, kun Outi Mennan ansioitunut käännöstyö saa huomiota. Menna oli Mikael Agricola -palkintoehdokkaana vuonna 2022 Karin Smirnoffin teoksen *Lähdin veljen luo* (Tammi) suomennotsesta. Samana vuonna Menna sai suomennotyöstään myös Suomen kulttuurirahaston Uudenmaan rahaston palkinnon. Lisäksi Aarresaari-palkitun suomennotteoksen ruotsinkielinen alkuteos, *Giraffens hjärta är ovanligt stort*, voitti lasten- ja nuortenkirjallisuuden Finlandia-palkinnon

vuonna 2022. Mennan loistokas suomennotyö on epäilemättä edesauttanut teoksen palkituksi tulemistä.

Kääntäjä Outi Menna, kuka olet ja mistä tulet? Millainen oli tiesi kääntäjäksi?

Tulen Etelä-Suomesta, tällä hetkellä asun Espoossa. Opiskelin Helsingin yliopistossa ja valmistuin sieltä filosofian maisteriksi. Aloitin suomennotyöt jo opiskeluaikana, eli olen suomentanut kirjallisuutta päätyökseni jo yli 25 vuotta. Suomennot ruotsista, norjasta ja tanskasta. Käännän pääasiassa kaunokirjallisuutta. Nautin siitä, että saan kääntää mahdollisimman erilaista kirjallisuutta genreen katsomatta, kaikkea viihde- ja rikosromaneista taideproosaan. Mutta tykkään myös kääntää nuorille ja lapsille suunnattua kirjallisuutta.

Tiesitkö jo ensimmäisten käännösten kohdalla, että sinusta tulisi täysipäiväinen kääntäjä, vai pitikö siihen ajatukseen kasvaa?

Kyllä minä oikeastaan tiesin. Sekä kielet että kirjallisuus

kiinnostivat minua jo varhain. Kun sitten lähdin opiskelemaan pohjoismaisia kieliä ja kirjallisuutta, minulle jalostui nopeasti ajatus siitä, että halusin kääntää nimenomaan kirjallisuutta. Siihen sitten tähtäsin koko opiskeluajan ja sen jälkeen.

Kuinka käännöksesi syntyvät?

Millainen käännösprosessisi tyypillisesti on?

Ensin kustantamot ottavat yhteyttä niistä kirjoista, joita haluaisivat minun kääntävän. Sen jälkeen saan kirjan luettavakseni. Itse luen kirjan aina ensin kertaalleen. Tiedän, että kaikki eivät toimi näin: jotkut aloittavat kääntämisen samalla kun lukevat kirjaa ensimmäistä kertaa ja kaikki kirjan tapahtumat tulevat yllätyksenä käännöstyön mitta. Itse tykkään kuitenkin lukea kirjan ensin läpi. Samalla jo huomioin joitakin mahdollisesti ongelmallisia asioita, joita matkan varrella saattaa tulla esiin. Kirjassa voi olla esimerkiksi erikoisia puhetyylejä tai selvitystyötä vaativia ympäristöjä tai aihepiirejä. Laitan näitä korvan taakse asioina, jotka täytyy ottaa käännöksessä huomioon alusta asti.

Millaista Kirahvin sydän on tavattoman suuri -teoksen suomentaminen oli?

Parasta kirjassa oli mielestäni kirjan tunnelma ja tietysti sen sanoma. Kirjassa oli paljon ainesta, jonka kanssa sai käyttää luovuuttaan loihittaessaan täsmälleen saman kirjan aivan uudeksi versioksi. Käännöstyössä piti luoda kirjan koko ihmeellinen maailma uudelle kielelle.

Tein paljon töitä välittääkseni kirjan hahmojen luonteet ja ajatukset, sekä tarinan tunnelman. Kääntäminen on ajatusten ja mielikuvien välittämistä kieleltä toiselle. Haasteena tässä teoksessa oli esimerkiksi kirjan erikoisten eläinten ja olentojen nimien kääntäminen, niitä piti miettiä koko ajan. Nautin kirjan kääntämisestä kuitenkin valtavasti.

Mikä lastenkirjallisuudessa on mielestäsi parasta?

Lastenkirjallisuudessa parasta on se avoimuus, jolla kaikkiin asioihin suhtaudutaan: lapsen katse, joka lastenkirjailijoilla on aina ihanasti mukana. Näissä kirjoissa on aina jotain, mitä ennakkoluuloisuus ja asenteellisuus eivät vielä ole päässeet pilaamaan.

Tuottamasi käännökset ovat ilahduttavan vaivattomia ja viehättäviä lukea ääneen. Luetko itse tekstiäsi ääneen käännöstä tehdessä ja pidätkö äänenluettavuutta työssäsi jonkinlaisena mittarina?

En itse varsinaisesti lue tekstiäni ääneen, mutta papatan tekstiä läpi mielessäni kyllä, korjaillen sitä koko ajan ja yritän saada sitä mahdollisimman luontevaksi. Lasten- ja nuortenkirjallisuuden käännöksissä äänenluettavuus on ollut aina

tärkeä elementti. Se on kuitenkin muuttunut yhä tärkeämmäksi myös muun kaunokirjallisuuden osalta sitä mukaa kun äänikirjojen suosio on kasvanut. Nykyään miltei joka kirjan kohdalla täytyy tarkkaan miettiä, millainen teksti on ääneen luettuna. Tämän painoarvo on kasvanut koko ajan.

Uraasi on ollut pitkä.

Onko kääntäminen muuttunut tänä aikana?

Mainitsemani äänikirjaulottuvuus on ainakin tullut työhön mukaan. Teknologian kehityksen ansiosta asioiden selvittäminen on nykyään paljon nopeampaa. Samoin yhteydenpito kustantajiin on nopeaa ja vaivatonta. Itse kääntämistyö on tietenkin pysynyt samana riippumatta siitä, että moni asia sen ympärillä on muuttunut ja ehkä helpottunutkin. Näin luovasta työstä ei kone selviäisi!

Et siis pidä tekoälyä uhkana luovan käännöstyön tekijöille?

En ainakaan vielä toistaiseksi, vaikkakin uskon, että yrittäjiä varmasti löytyy. Koitetaan pitää pintamme! Toivon myös, että lukijat eivät hyväksyisi puolikielisiä käännöksiä, vaan osaisivat vaatia ihmisen tekemiä käännöksiä, joissa on ajatus mukana.

Kirjoittanut: Anne Ketola

Kirjoittaja työskentelee käännöstieteen tutkijana Tampereen yliopistossa. Hän on edustanut Suomen kääntäjien ja tulkkien liittoa Aarresaari-palkintolautakunnassa palkinnon perustamisesta asti.

Outi Menna

Halu oppia uutta ja ymmärtää tulkkausta

Gun-Viol Vik on tuttu nimi monille suomalaisille tulkeille ja tulkkiopiskelijoille – etenkin niille, jotka työskentelevät pohjoismaisten kielten, saamen kielten tai viittomakielen tulkkauksen parissa. Sama pätee lukuisiin tulkkausalan tutkijoihin, opettajiin ja virkahenkilöihin, joiden kanssa Vik on tehnyt yhteistyötä tulkkausalan kehittämiseksi. Nyt selvitetään, miten tulkkausalan konkariksi tullaan ja mitä Vikillä on työn alla juuri nyt.

Joskus uravalinta on monen sattuman summa. Niin kävi myös **Gun-Viol Vikille**, vuoden 2024 Uljas Attila -palkinnon saajalle. Toisin kuin voisi luulla, kielet tai ura tulkkauksen parissa eivät suinkaan olleet hänelle ensimmäisenä mieleen tuleva vaihtoehto. Vik oli jo ehtinyt opiskella ensimmäisen vuoden Vaasan ruotsinkielisessä kauppaoppilaitoksessa, kun hänen entinen suomen kielen opettajansa vinkkasi uudesta Vaasassa alkavasta koulutuksesta – kääntäjänkoulutus otti ensi askeleitaan Pohjanmaalla. ”Lukiassa olin vielä panostanut pitkään matematiikkaan ja fysiikkaan ja ajatellut, että niistä löytyisi tulevaisuuden ala, mutta opettajan vinkki jäi mieleen, ja päätin kokeilla”, Vik kertoo.

Myöhemmin kävi uusi sattuma. Valmistumisensa jälkeen, työskennellessään ruotsin kielen tuntiopettajana, Vik sai kuulla, että tulkkauksen opettajan työ olisi tulossa

avoimeksi. ”Tuntui, että se voisi sopia minulle: olin ruotsin kielen opettaja ja opiskellut suomen kielen kääntämistä. Ongelma vain oli, etten tiennyt tulkkauksesta juuri mitään, ja halusin oppia nopeasti lisää. Haalin kaiken tiedon, minkä löysin, ja pääsin onneksi mukaan pohjoismaisten kielten tulkkauksen intensiivikursseille”, Vik muistelee.

Pian Vik alkoi saada tulkkaustoimeksiantoja ja käytännön tulkkauskokemusta. Sitä hän tiesi tarvitsevänsä, jotta voisi opettaa tulkkeja oikealla tavalla. Opetuksen myötä syntyi myös teoreettisen tiedon ja tutkimuksen tarve. ”Halusin pystyä selittämään opiskelijoille, mitä tulkkauksen aikana tapahtuu, ja ymmärtää, miten tulkkaustaito kehittyy. Samoin tulkkina toimiessani huomasin, että minun pitää osata selittää myös asiakkaileni ja tulkin palveluita käyttäville, mitä tulkin työ on ja mitä tulkkaus edellyttää. Tulkin, opettajan ja tutkijan roolit hyödyttivät kaikki toisiaan.”

Vikin oman tutkimuksen ja teoreettisen tutkimustiedon tarve kasvoi sitä mukaa, kun hän sai opettajana tilaisuuden laajentaa Vaasan yliopiston tulkkikoulutusta ruotsista pohjoismaisiin kieliin ja kehittää tulkkauksesta pitkän sivuaineen opintokokonaisuuden. ”Mitä suurempi määrä kursseja, sitä enemmän tarvitsin myös tietoa tulkin ammatitaidon kehityksestä”, Vik toteaa. Lopulta aihe kiinnosti niin pitkälle, että se valikoitui myös tohtorinväitöskirjan aiheeksi asti (*Tolkning på olika nivåer av professionalitet*: <https://osurva.urwasa.fi/handle/10024/7635>).

Tulkkauksen opettajan tehtävät ovat johdattaneet Vikin vielä pohjoismaisia kieliä ja suomen kieltäkin pienempien kielten, kuten viittomakielen ja saamen kielten pariin. ”Työ

Gun-Viol Vik

FT **Gun-Viol Vik**

Vapaa tutkija, konferenssitulkki (suomi, pohjoismaiset kielet), oikeustulkkipoliksterilautakunnan jäsen vuodesta 2016 lähtien

Palkittiin 23.11.2024 Uljas Attila -palkinnolla
Julkaissut noin 70 tieteellistä ja ammatillista julkaisua.

asioimistulkkauksen sekä viittomakielen tulkkauksen ja puhevalmiiden tulkkauksen yliopettajana ja erikois-asiatuntijana Diak-ammattikorkeakoulussa merkitsi painopisteen muutosta konferenssitulkkien opetuksesta asioimistulkkauksen sekä viittomakielen tulkkauksen ja puhevalmiiden tulkkauksen opetukseen ja mahdollisti oikeustulkkaukseen syventymisen. Samalla se vahvisti käsitykseni, että tulkkauksessa moni asia on pohjimmiltaan samanlaista, kielestä tai tulkkaustavasta riippumatta.”

Viittomakielen ja saamen kielten tulkkiopiskelijoiden ja opettajakollegoiden kanssa työskennellessään Vik on päässyt tutustumaan näihin kieliin nivoutuvaan kulttuuriin. ”Sain myös kokea, millaista on itse olla tulkin asiakkaana, kun työskentelin kuurojen viittomakielisten opettajakollegojen ja opiskelijoiden kanssa – ja miltä tuntuu, kun tulkkia ei olekaan saatavilla”, Vik kertoo. ”Saamelaisetkin ovat vähemmistökielen puhujia, joten oli mielenkiintoista huomata, että itsekin kielivähemmistöön kuuluvana pysyin samaistumaan siihen, kun he kertoivat, miten saamen kieltä käytetään eri tilanteissa. Vähän samaan tapaan, kuin meillä Pohjanmaalla on erilaisia suomenruotsin murteita, joita puhutaan vain tietyillä alueilla.”

Ajankohtaisia ilmiöitä tulkkausalalla

Vikin nykyinen rooli vapaana tutkijana, tulkkiyrittäjänä ja asiantuntijana mahdollistaa, että hän voi paneutua tulkkaustöiden ohella juuri niihin kysymyksiin, jotka kiehtovat eniten. Yksi niistä on ammattitulkkien aseman edistäminen oikeustulkkiprojektinlautakunnan jäsenenä. Tutkimusaiheet puolestaan kumpuavat ajankohtaisista ilmiöistä ja yhteiskunnasta. ”On kiehtovaa miettiä, miten tulkkien ammattiosaamista ja tulkkipäätöstä tulisi kehittää, jotta se vastaa työelämän vaatimuksiin ja yhteiskunnan tarpeisiin. Viime aikoina olen etsinyt tietoa tekoälyn hyödyntämisestä tulkkauksessa.”

Vik uskoo, tekoäly tekee lähivuosina yhä enemmän tulostaan myös tietyn tyyppisiin tulkkaustilanteisiin. Riskinä on, että viranomaiset ja muut tulkkausta tarvitsevat alkavat

luottaa yhä enemmän tekoölyyn. Siksi tulkkien on Vikin mukaan opittava entistä paremmin perustelemaan asiakkaille, milloin tulkkia tarvitaan ja mitä sellaista tulkki osaa, jota tekoäly ei osaa. ”Tiettyä vakiokaavaa noudattavien tilanteiden tulkkaus on ehkä jo lähitulevaisuudessa mahdollista hoitaa tekoälyn avulla, mutta jäljelle jää yhä monia tilanteita, joissa tekoäly ei voi korvata ihmistulkkia. Esimerkiksi tiedon luottamuksellisuus, tietoturvakysymykset sekä puhutun kielen erityispiirteet, kuten murteet, huumori ja epäselvä puhe ovat asioita, joita tekoäly ei hallitse ainakaan vielä.”

Toinen aihe, jota Vik tutkii juuri nyt, on kielellinen saatavuus. Aihetta on tutkimuskirjallisuudessa käsitelty muun muassa asioimis- ja oikeustulkkauksessa. Siihen liittyy suhteellisen uusi ilmiö, josta on kokemusta joissakin muissa maissa: selkokielelle tulkkaaminen myös konferenssitulkkausena. ”Kirjoitan parhaillaan Tampereen yliopistossa työskentelevän tutkijakollegan **Anu Viljanmaan** kanssa artikkelia selkokielelle tulkkauksesta. Meitä kiinnostaa selkokielen käyttö tulkkauksessa eri tilanteissa sekä kielensisäisenä selkomukauttamisena että kielentvälisenä selkotulkkausena. Monet voisivat Suomessakin hyötyä esimerkiksi erilaisten tiedotustilaisuuksien simulaanitulkkauksesta suomesta selkosuomeksi tai ruotsista selkoruotsiksi, tai vaikkapa suomesta selkoenglanniksi.” Vik on jo miettinyt sitäkin, että jos selkokielelle tulkkaus saa jalansijaa Suomessa, se voisi hyvinkin tarjota tulkeille uuden erikoistumisalan tulevaisuudessa.

Halu oppia uusia asioita, ymmärtää tulkkauksen ilmiöitä ja jakaa omaa asiantuntemusta muillekin on innostanut Vikiä jo 40 vuotta – ja kiehtoo selvästi edelleen. ”On kiehtovaa, että vanhoista totuuksista tai toimintatavoista ei voi tulkkausalallakaan pitää kiinni, vaan on katsottava, mihin kehitys vie – ja mahdollisuuksien mukaan itse vaikuttaa tulkkausalalle myönteiseen kehitykseen.”

Teksti: Laura Lindén

Kirjoittaja on Vaasan paikallisosaston puheenjohtaja.

Tolkens tolkning av tolkpriset

För den här artikeln har Gun-Viol lovat ge oss en tolkning – nämligen sin personliga tolkning av den statyett som utgör en del av Uljas Attila-priset.

”Jag satt och tittade på statyetten med lärarens och forskarens ögon: den är mångdimensionell och har olika nivåer. Den ena nivån stämmer inte riktigt överens med följande, eller nästan, men inte riktigt. Det är ju så som när man tolkar. Något sägs och sedan bearbetar tolken budskapet och producerar det med tanke på mottagaren. Statyn kunde fungera bra som illustration och utgångspunkt när man diskuterar tolkning med studerade.”

AFinLA – 50 vuotta soveltavan kielitieteen asialla

Yhteistyökumppaneita esittelevässä sarjassa on vuorossa 50-vuotias AFinLA (Association Finlandaise de Linguistique Appliquée) eli Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys. AFinLAN sihteerinä vuoden 2024 loppuun toiminut yliopisto-opettaja **Laura Eilola** kertoi Kääntäjä-lehdelle yhdistyksen toiminnasta.

Mitkä kaikki tutkimus- ja koulutusalat kuuluvat AFinLAN piiriin?

Ovatko ne kaikki edustettuina AFinLAssa?

Tämä on kysymys, jota pohdittiin paljonkin AFinLAN elokuuisessa seminaarissa, jossa oli mukana vahvasti edustettuna Solki (Soveltavan kielentutkimuksen keskus) sekä lisäksi viittomakieli ja yleinen kielitiedekin. Keskusteluissa nousi esille, että yleensä soveltava kielitiede mielletään niin, että siihen kytkeytyy jotenkin käsite ”yhteiskunnallinen relevanssi”. Tähän ei kuitenkaan annettu mitään tyhjentävää vastausta.

Professori **Anna Mauranen** toi seminaarissa omassa puheenvuorossaan esille, että tiettävästi soveltava kielitiede mainitaan kansainvälisesti ensimmäistä kertaa organisaation yhteydessä 1920-luvulla, kun *The Linguistic Society of America* julisti yhdeksi lingvistiikan ydinalueeksi soveltavan kielentutkimuksen, jonka tehtävä oli tutkia kieltä yhteiskunnallisesti relevanteista näkökulmista ja toimia aktiivisesti kielellisissä kysymyksissä yhteiskunnan hyväksi. Soveltava kielitiede on kuitenkin käsitteellistetty ja tunnettu tutkijoiden joukossa jo aiemmin. Sadassa vuodessa tämä periaate ei ole muuttunut, vaikka organisaatiot ovat moninaistuneet, moninkertaistuneet ja kansainvälistyneet.

AFinLAN nettisivuilla soveltava kielitiede määritellään näin: ”Soveltava kielitiede tutkii kielellistä toimintaa niin yksilön, yhteisöjen kuin yhteiskunnankin näkökulmista monitieteisistä ja yhteiskunnalliseen todellisuuteen nivoutuvista lähtökohdista käsin.”

Yksi tapa lähestyä aihetta on tarkastella, minkä tutkimus- ja koulutusalojen edustajat ovat pitäneet esitelmää AFinLAN syysseminaarissa tai julkaisseet AFinLAN julkaisuissa. Tietojeni mukaan edellä mainittujen soveltavan kielitieteen, (suomalaisen) viittomakielen ja yleisen kielitieteen lisäksi edustettuina ovat olleet ainakin kielitiede (eri kielet), käännöstiede, journalistiikka, kasvatustiede ja

Laura Eilola

erityisesti esitelmissä monialaisten tiimien kautta varmasti hyvin monet muutkin alat. Tästä aihepiiristä tulee varmasti siihen tänä vuonna julkaistavaan teemanumeroon myös artikkeli. Seminaarissa aiheesta puhuivat ainakin **Mia Halonen** ja **Taina Saarinen** keskittyen erityisesti tieteenalan ja tutkimusalan sekä soveltavan tutkimuksen ja perustutkimuksen erontekoihin.

Millaiseen tilanteeseen tai tarpeeseen AFinLA on aikanaan perustettu?

Fred Karlsson puhui tästä omassa esitelmässään viime elokuussa järjestetyssä *50 vuotta soveltavaa kielitiedettä: Näkökulmia AFinLA ry:n toimintaan -seminaarissa*. Fredin esitelmän mukaan AFinLA perustettiin Turun yliopiston

50-vuotisjuhlallisuuksien yhteydessä 11.4.1970. ”Käynnissä oli Suomen kielitieteen suurin murros, joka alkoi noin vuonna 1965 ja jatkui vuoteen 1980, jolloin (ensimmäinen) tutkinnonuudistus astui voimaan. Sisällöllisen murroksen käynnistivät turkulaistutkijat **Nils Erik Enkvist**, **Paavo Siro** ja **Kalevi Wiik**. Turussa syntyi 1960-luvulla myös ajatus kieli-instituuteista, joista käännöstiede ponnisti alkuun 1980-luvulla. Suuresti 1960-luvun muutosprosessiin vaikutti myös valtiovalta tiede- ja koulutuspoliittisine toimenpiteineen. AFinLAN perustaminen oli ensimmäinen askel Suomen kielitieteen infrastruktuurin uudistamisessa.” *AFinLA-teema*-julkaisusarjassa ilmestyy tänä vuonna elokuun seminaariin pohjautuva teemanumero yhdistyksen historiasta.

Mitkä ovat AFinLAN tavoitteet ja miten se toimii?

Yhdistyksen säännöissä linjataan seuraavasti: ”Yhdistyksen tarkoituksena on edistää soveltavan kielitieteen alaan kuuluvaa tutkimustyötä ja opetusta sekä toimia soveltavan kielitieteen kansainvälisen yhdistyksen AILA:n (Association Internationale de Linguistique Appliquée) yhdyselimenä Suomessa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys toimii kielen- tutkijoiden ja kielenopettajien sekä muiden soveltavasta kielitieteestä kiinnostuneiden yhdyselimenä, välittää tietoa kotimaassa ja ulkomailla tapahtuvasta soveltavan kielitieteen tutkimus- ja koulutustoiminnasta, järjestää symposiumeja, neuvottelupäiviä, esitelmätilaisuuksia, kokouksia ja kursseja sekä harjoittaa julkaisutoimintaa.”

Onko AFinLAlla yhteiskunnallisia tai muita kuin tieteenalakohittaisia tavoitteita?

AFinLAssa on viime aikoina keskusteltu siitä, voiko ja haluaako AFinLA yhdistyksenä asemoitua myös kieli- poliittisena toimijana vai tarjota lähinnä foorumin tätä aihepiiriä koskevalle tieteelliselle keskustelulle. Toistaiseksi yhdistys on toiminut lähinnä foorumina.

Keitä AFinLAN jäsenistöön kuuluu?

AFinLAN jäseniksi ovat tervetulleita kaikki soveltavan kielitieteen teemoista kiinnostuneet – sekä työelämässä olevat, alalle tähtäävät että jo eläkkeelle ehtineet!

Miten suuresta yhdistyksestä on kysymys?

Viime vuosina jäsenmäärä on ollut noin nelisensataa, mukaan lukien kunniajäsenet.

Vaikuttaako yhdistyksen taustalla joku suurempi organisaatio, kuten vaikka joku yliopistoista?

AFinLA ei affilioitu (ainakaan enää nykypäivänä) mihinkään yliopistoon. AFinLAlla on kuitenkin kansainvälinen kattojärjestö AILA, jonka jäseniä kaikki AFinLAN jäsenetkin ovat.

SKTL:N UUDET JÄSENET

Varsinaiset jäsenet

Fatemi, Seyyed Hussein, IV, Vantaa
Hellsten, Jonna, II, Tampere
Huuskonen, Taneli, II, Tampere
Lahdenpohja, Mila, I, IV, Pirkkala
Lehtonen, Reetta, II, Hämeenlinna
Lindstedt, Iida-Maaria, II, Mustio
Oliveira Di Prinzio, Fernando, II, IV, Tursa
Peuhkuri, Juha, III, Lappeenranta
Tringham, Damon, V, Turku
Tuominen, Sari, II, Mäntsälä
Vainikainen, Saara, IV, Espoo
Wilms, Annika, II, Las Palmas

Opiskelijajäsenet

Chambers, Laura, II, Helsinki
Dudka, Olha, IV, Helsinki
Emde, Veera, II, III, Turku
Kirvesoja, Jenni, II, Ylikiiminki
Kuisma, Laura, II, III, IV, Tampere
Kurten, Diana, II, III, IV, Lohja
Saarinen, Sabina, IV, Helsinki
Salakka, Ville, II, Buehl
Villanen, Matilda, II, III, Helsinki

Uusi jaosto

Perälä, Jenni, I, Helsinki
Polkko, Jenni, III, Helsinki

Tervetuloa jäseniksi!

Osa uusista jäsenistä ei antanut lupaa nimensä julkaisemiseen lehdessämme.

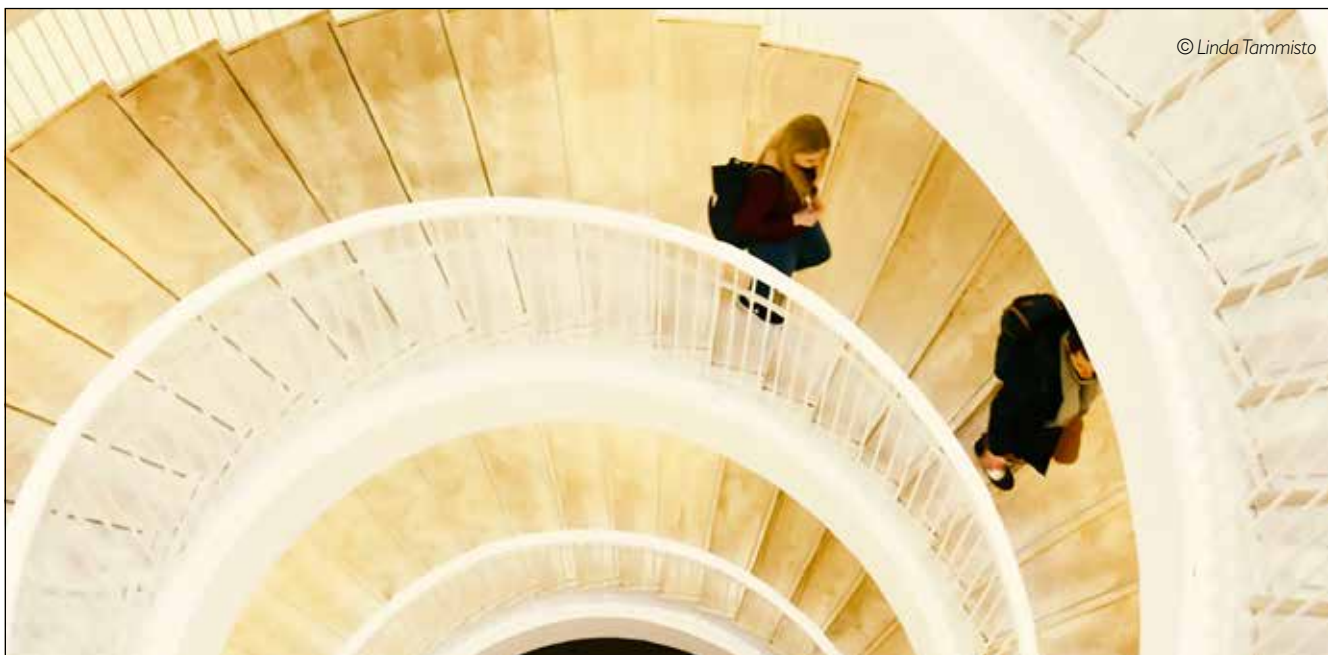
Mikä on AFinLAN rahoituspohja?

AFinLAN tulot koostuvat jäsenmaksuista, julkaisutuloista, Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Suomen tiedekustantajien liiton avustuksista ja mahdollisista muista apurahoista ja avustuksista.

Onko yhdistyksellä palkattua henkilökuntaa?

AFinLAlla on palkallinen osa-aikainen toimitussihteeri **Mari Holmström**, ja muut tehtävät ovat luottamustehtäviä.

Teksti: Hanna Pippuri
Kirjoittaja on SKTL:n assistentti.

KäTu 2025: Varmuus ja epävarmuus Helsingin yliopisto 11.–12.4.2025

XXII

Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi

XXII

Symposiet om forskning i översättning och tolkning

XXII

Symposium on Translation and Interpreting Studies

Vuoden 2025 KäTu-symposiumi tarjoaa monipuolisen ohjelman, joka sisältää kaksi plenaarisessiota, kolme työpajaa, sektioesitelmää ja posteriesittelyjä. Lisäksi symposiumissa jaetaan vuoden 2025 **Tiedon helmi -palkinto** merkittävistä tutkimusansioista.

Plenaaripuhujina toimivat: **Pirjo Hiidenmaa**, tietokirjallisuuden professori, Helsingin yliopisto
Paola Gentile, käännöstieteen apulaisprofessori, Triesten yliopisto

Symposiumi järjestetään perjantaina ja lauantaina 11.–12.4.2025.

Symposiumia edeltävänä torstaina (10.4.) väitöskirjatutkijoille on tuttuun tapaan tarjolla koulutus-tapahtuma, joka sisältää luennon ja tekstiseminaarin.

Ilmoittautuminen avautuu pian – lämpimästi tervetuloa KäTuun!

Lisätiedot: www.katu-symposiumi.com

Yhteydenotot: katu2025@helsinki.fi

Järjestäjät: Helsingin yliopisto ja Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton opettajien ja tutkijoiden jaosto

Tekoäly, koulutus ja kääntäjän merkitys: terveiset FIT European kokouksesta ja konferenssista Budapestista

FIT European yleiskokous pidettiin Budapestissa 30.11.2024, ja edellisenä päivänä pidettiin konferenssi, joka käsitteli alan tulevaisuutta sekä järjestöjen, kouluttajien että kielipalvelualan yritysten näkökulmasta.

Satu Valkiainen osallistui ensikertalaisena molempiin tapahtumiin SKTL:n edustajana.

Konferenssin keskiössä käännösala ja kielimallit

Kokousmatkani alkoi 29.11. vapaaehtoisella konferenssilalla, johon osallistuminen kannatti. Konferenssin teemana oli *FIT for Market: Thriving in the Age of AI – Perspectives from Professional Associations, Universities and the Industry*. Tapahtuman järjestivät yhteistyössä FIT Europe, Unkarin kääntäjien ja tulkkien järjestö MFTE, joka juhlii tänä vuonna 35-vuotista taivaltaan, sekä paikallinen Eötvös Loránd -yliopisto (ELTE), jossa on koulutettu kääntäjiä ja tulkkeja jo 50 vuoden ajan.

Konferenssin avasi FIT European puheenjohtaja John O'Shea. Hän esitteli konferenssin aiheen, joka käsitteli

sitä, kuinka kääntäjien ja tulkkien järjestöt voivat pysyä mukana alan kehityksessä ja muutoksessa tekoälyn ja suurten kielimallien herättämän vilkkaan keskustelun keskellä. Konferenssissa tarkasteltiin myös yliopistojen roolia alan koulutuksessa sekä kielipalvelualan yritysten merkitystä.

Kokonaisuutena kaikista esityksistä ja keskusteluista välittyi FITin maailmanjärjestön puheenjohtajan **Alison Rodriguezin** avauspuheenvuorossaan ääneen lausuma ajatus: kääntäjää tarvitaan yhä, joten epätoivoon tekoälyn edessä ei ole syytä.

Konferenssin esityksissä oli monta mielenkiintoista esiintyjää ja aihetta. Avauspuheenvuorojen jälkeen ensimmäisen session avausesitelmän piti Surreyn yliopiston **Félix do Carmo**. Hänen näkemyksensä oli, että tekoäly syö jo pöydästäämme, kielipalvelualan markkinat eivät enää kasva ja esimerkiksi kielipalvelualan jättiläisen RWS:n osakkeet ovat laskussa. Mitä voi tehdä ja miten tilanteeseen voi sopeutua? Konekääntimet ja suuret kielimallit pystyvät moneen, mutta ne ovat epäluotettavia eivätkä ne ole vastuussa virheistään. Vain ihminen kääntäjänä voi olla vastuussa käännöksestä. Kääntäjien täytyy kuitenkin pitää meteliä itsestään, eli ammatillisten verkostojen rooli on entistä tärkeämpi.

Turistikierroksella Kalastajanlinnakeelle johtavilla portailla. Satu Valkiainen on takavasemmalla harmaa pipo päässään.

Muiden yliopistojen edustajien esitelmät keskittyivät kääntäjien ja tulkkien koulutukseen ja tehtyihin tutkimuksiin. Yhtenä esimerkkinä

ELTE:n **Edina Robin** ja **Réka Gabányi** kertoivat yliopistostaan valmistuneille kääntäjille ja tulkeille tehdystä urakyselystä. Valmistuneista 57 % oli töissä alalla, 22 % ei ole enää, ja 22 % ei ole koskaan aloittanutkaan kääntäjän tai tulkin uraa. Niistä, jotka ovat vaihtaneet alaa, osa oli saanut paremman työtarjouksen ja osa katsoi, ettei enää pystynyt ansaitsemaan alalla elantoaan. Ne, jotka eivät koskaan olleet päässeet alalle, antoivat samantapaisia vastauksia syiksi: joko heti uran alussa he olivat menneet muihin töihin tai eivät kokeneet saaneensa heti alussa

SKTL tekee jo nyt sellaista yliopistoyhteistyötä, jota monissa maissa vasta suunnitellaan.

tarpeeksi kääntäjän tai tulkin töitä, että olisivat pystyneet elättämään itsensä. Huomionarvoista kyselyn tuloksissa oli, että varsin harva vastaaja kuului Unkarin jäsenjärjestöön MFTE:hen. Unkarilaiset kollegat miettivätkin nyt, kuinka saada heidät liittymään.

Näkyvyydestä myyttien murtamiseen

Toisen session teema oli alan näkyvyyden parantaminen. **Inkaliisa Vihonen** Euroopan komission käännöstoimen pääosastosta (DGT) kertoi koululaisille ja opiskelijoille suunnattavasta kampanjasta. Kampanjalla yritetään tavoittaa yläkoulu- ja lukioikäisiä nuoria, heidän opettajiaan, opinto-ohjaajiaan ja vanhempiaan, jotta heille syntyisi käsitys kielipalvelualasta ja sen mahdollisuuksista. Kampanjan materiaalit on tarkoitus saada valmiiksi tämän vuoden aikana.

Kolmas sessio käsitteli eri maiden kokemuksia kääntäjien koulutuksesta, ja oli mielenkiintoista löytää yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia verrattuna Suomeen.

Neljäs sessio oli varattu käännösteollisuuden edustajien puheenvuoroille. **Balazs Kisin**, joka on yksi

MemoQ-käännössovelluksen luoja, aihe oli myyttien murtaminen. Hän korosti muun muassa, että teknologiasta puhuttaessa on hyvä muistaa, että ihmiset eivät ennenkaan ole tehneet käännöksiä tyhjästä, vaan esimerkiksi kopioineet aiempaa tekstiä jo paljon ennen suuria kielimalleja. Ihmisetkään eivät tee virheetöntä jälkeä, mutta toisin kuin koneet, he voivat ottaa vastuuta. Alan ulkopuolella on paljon harhaluuloja siitä, että kaiken voi kääntää koneella. Kääntäjien olisi hyvä pitää esillä, että vaikka voimme tehdä jotain, se ei tarkoita, että meidän aina pitäisi.

Tekoäly työkaluna – laatu ja koulutus avainasemassa

Kokoukseen oli kutsuttu myös Euroopan maiden kansallisten käännösyriyten yhdistysten kattojärjestö **EUATC** (European Union of Associations of Translation Companies), jota edusti **Heike Leinhauser**. Hänen mukaansa tekoäly vähentää rutiinityötä, mutta lisää editoinnin ja laadunvalvonnan merkitystä. Tekoäly on työkalu eikä kilpailija. Alalle tarvitaan edelleen uusia lahjakkaita tekijöitä, joilla on kykyä sopeutua uusiin haasteisiin. Hän kannusti kääntäjiä myös verkostoitumaan.

Viides sessio oli omistettu tulkkaukselle. Oli kiintoisaa kuulla muun muassa **Kristóf Móriczin** (ELTE) esitys tulkkien koulutuksesta. Aivan kuten meilläkin, yliopistotason kääntäjä- ja tulkkikoulutus on tätä nykyä keskitetty kaksivuotiseen maisteriohjelmaan, mutta tulkkauksen toteutus eroaa esimerkiksi omasta työpaikastani Tampereen yliopistosta. Tulkkauksen opinnot on ELTE:ssä keskitetty toiseen vuoteen, ja opiskelijat opiskelivat pääosin konsekutiivitulkkauksista. Simultaanitulkkauksista voi opiskella enemmän vasta varsinaisten opintojen jälkeen noin vuoden kestävässä ohjelmassa, eikä siihen saa opintotukea.

Konferenssin loppupaneelin osallistujia pyydettiin vetämään yhteen päivän antia. **Félix do Carmo** varoitti liiasta itsevarmuudesta, suurin osa konekääntimien käyttäjistä ei ole kääntäjiä. Järjestöissä on joukkovoimaa: yhteistyön avulla alan palkkiot saadaan toivottavasti pysymään tasolla, jolla pätevät ihmiset pysyvät alalla. Suomalaisena oli mukavaa huomata, että SKTL tekee jo nyt yliopistojen kanssa paljon

Kävelykierroksella ikuistettu näkymä Danavasta.
Vasemmallä Buda ja oikealla Pest.

FIT Europan hallitus: Ylärivissä vasemmalta Marek Kądzieski, Thomas Musyl ja John O'Shea. Eturivissä vasemmalta Irina Sanders, Maria Galán Barrera ja Zsuzsanna Lakatos-Báldy.

yhteistyötä, kun joissain muissa maissa sitä vasta suunnitellaan. FIT North American puheenjohtaja **Alan Melby** totesi, että augmentaation (milloin tarvitaan ihminen) ja automaation (milloin raaka konekäännös riittää) suhteesta olisi hyvä keskustella alan eri toimijoiden kesken.

Kuulumisia yleiskokouksesta

Varsinainen FIT Europan yleiskokous pidettiin lauantaina 30.11.2024. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja valittiin FIT Europan uusi hallitus.

Hallituksen tavoite ja mandaatti on ollut kuluneen kolmen vuoden ajan saada aikaan vahvempi FIT Europe, edustaa kääntäjiä ja tulkkeja EU:n instituutioissa sekä kommunikoida paremmin FITin maailmanjärjestön kanssa. Tavoitteena on myös ollut reagoida yhteisiin haasteisiin perustuen faktoihin ja dataan. Hallitus on pyrkinyt laajentamaan tietopohjaa lähettämällä kyselyjä jäsenjärjestöille tai suoraan kääntäjille ja tulkeille. Apuna on käytetty myös ELIS-kyselyistä saatuja tietoja. Puheenjohtaja esitti pyynnön jäsenjärjestöille, jotta ne kannustaisivat jäseniään vastaamaan FIT Europan kyselyihin.

Hallituksen tavoite on ollut lisäksi parantaa järjestön näkyvyyttä, ja FIT Europe on järjestänyt jäsenjärjestöjen jäsenille suunnattuja webinaareja joka vuosi 3–4. Tarkoitus on ollut myös puhua suoraan käännösten käyttäjille ja niin sanotuille tavallisille ihmisille ohi kääntäjä- ja tulkkipulan. FIT Europella on some-tilit Facebookissa, LinkedInissä ja ainakin toistaiseksi myös X:ssä.

Yhteistyötä muiden alan järjestöjen (AVTE, CEATL, EULITA) on pyritty tiivistämään mm. osallistumalla niiden kokouksiin. CEATLin ja AVTE:n kanssa on keskusteltu reiluista palkkioista ja kollektiivisesta sopimisesta.

EULITAn kanssa on tavattu koskien tekoälyn käyttöä oikeuslaitoksissa ja turvapaikanhakuasioissa.

Yhdessä Euroopan komission käännöstoimen pääosasto DGT:n kanssa on suunniteltu opiskelijoille suunnattavaa opasta, jolla yritetään houkutella yläkoulu- ja lukioikäisiä suuntautumaan kielipalvelualalle.

FIT Europan ohjesääntöä (Regulations) muutettiin kokouksessa vastaamaan paremmin todellista tilannetta. Pisin keskustelu käytiin siitä, pitäisikö osassa tai kaikissa FIT Europan kokouksissa olla etäosallistumismahdollisuus. Lopulta päädyttiin kompromissiin: yleiskokoukset pidetään aina paikan päällä, mutta niiden välissä vuosikokoukset voidaan pitää myös etänä.

Kokouksessa mainostettiin myös tulevaa FITin maailmankongressia, jota YK:n alainen Maailman henkisen omaisuuden järjestö WIPO isännöi. 4.–6.9.2025 Genevessä Sveitsissä järjestettävän maailmankongressin teema on *Mastering the Machine – Shaping an Intelligent Future*. Lisätietoa on saatavilla nettisivuilta fit2025.org.

FIT Europan uusi hallitus

Uusi hallitus valittiin yksimielisesti, seuraavan kolmen vuoden ajan siihen kuuluvat **John O'Shea, Maria Galán Barrera, Zsuzsanna Lakatos-Báldy, Thomas Musyl, Marek Kądzieski** ja **Irina Sanders**.

Kokouksen lisäksi kulttuuria ja kohtaamisia

Matkani ei ollut pelkkää kokoustamista ja konferenssissa istumista. Ensimmäisenä iltana oli mahdollisuus osallistua cocktail-tilaisuuteen ja toisena iltana juhlaillalliselle. MFTE tarjosi myös opastetun kävelykierroksen Budapestissa. Aurinkoinen sää suosi matkailijoita, kun siirryimme Pestin puolelta siltaa pitkin Budan puolelle ihastelemaan muun muassa Kalastajanlinnaketta ja Matiaksen kirkkoa. Budapestissa oli muutenkin helppo liikkua – julkinen liikenne oli edullista ja kaikissa turistipaikoissa puhuttiin sujuvaa englantia.

Kaikki tapaamani ihmiset olivat ystävällisiä ja ottivat uuden tulokkaan lämpimästi mukaan, mikä vahvisti entisestään käsitystäni kääntäjien ja tulkkien mukavasta yhteisöstä. FITin tapahtumiin osallistumista voin suositella muillekin. Kiinnostavien esitysten lisäksi arvokasta antia olivat keskustelut kahvitauoilla. Pääsin vaihtamaan ajatuksia niin ensikertalaisten kuin kokeneiden FIT-konkareiden kanssa, ja oli antoisaa vertailla kokemuksia kääntäjän työstä, koulutuksesta, kielten opiskelusta ja eri kulttuureista.

Teksti ja kuvat: Satu Valkiainen

Kirjoittaja on opettajien ja tutkijoiden jaoston toimikunnan sihteeri ja yliopisto-opettaja Tampereen yliopistossa

1. Kuka ja mikä olet?

Olen **Bo Ram Jung**, kaunokirjallisuuden kääntäjä.

2. Missä asut?

Turun keskustassa.

3. Mitkä ovat työkielisi?

Käänän suomesta koreaan, mutta puhun myös englantia ja venäjää.

4. Kuunteletko musiikkia, kun teet töitä?

Jos kuuntelet, millaista?

Eniten tykkään työskennellä hiljaisuudessa, mutta jos kuuntelen jotain, se liittyy jollain tavalla kääntämäni tekstiin. Esimerkiksi viimeksi kuuntelussa oli **Brahmsin Sinfonia nro 3**.

5. Mikä on inhokkitermisi?

Autoritarismi tai diktatuuri.

6. Millaisissa vaatteissa käänät mieluiten?

Teen käännöstöitä arkipäivisin päivätoiden jälkeen ja vaapaapäivinäni, joten pyjamassa.

7. Minkä muruja löytyy eniten näppiksesi raoista?

En syö välipaloja tietokoneeni ääressä. Mutta joskus juon alkoholitonta olutta, ja kerran vahingossa kaadoin sitä näppikselleni!

8. Mistä käännöksestäsi olet kaikkein ylpein?

Tällä hetkellä **Anja Portinin Radio Popovin** koreannoksesta. Tänä vuonna on tulossa **Iida Turpeisen Elollisten** koreannos!

9. Menetätkö joskus yöunesi käännöstyön takia? Tai tulevatko käännökset uniisi?

En onneksi menetä. Kerran näin unta, jossa korealainen isäni puhui minulle englanniksi.

10. Minkä äidinkielenopettajasi / pääkieleksi opettajan opetuksen muistat?

Mikä on syöpynyt tulikirjaimin sieluusi?

(Suomen kieliopin) opiskelu on aika kivulias prosessi. Mutta ilman kipua et kasva.

11. Miksi valitsit itsestäsi juuri tämän valokuvan nähtäväksemme?

Tässä lapsuuteni kuvassa on polkupyöräni apurenkaineen. Se varastettiin pian kuvauksen jälkeen. Osallistuin Espoon Suomen kello- ja korumuseo Kruunun *Minun maailmani II* -korunäyttelyyn, jossa korualan ammattilaiset tekivät korkeasti koulutettujen maahanmuuttajanaisten tarinoista koruteoksia. Korut esitettiin näyttelyssä yhdessä tarinoiden kanssa. Korutaiteilija **Elli Hukka** käytti tätä kuvaa tarinastani tehdyn teoksen mallina.

Hallitus vuonna 2025

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton uusi hallitus on aloittanut toimintansa vuodenvaihteessa.

Hallituksen
puheenjohtaja:
Sanna Kokkonen

Kirjallisuuden kääntäjien
jaoston edustaja:
Kaisa Ranta
(jaoston pj.: **Saana Rusi**)

Asiatekstinkääntäjien
jaoston edustaja:
Laura Pascual

Av-kääntäjien jaoston
puheenjohtaja:
Jarkko Lehtola

Tulkki- jaoston edustaja:
Pia von Essen
(jaoston pj.: **Pia Leppälä**)

Opettajien ja
tutkijoiden jaoston
puheenjohtaja:
Eliisa Pitkäsalo

Tampereen paikallis-
osaston edustaja:
**Silja-Maaria
Aronpuro**
(paikallisosaston pj.:
Irena Kaskipilvi)

Turun paikallisosaston
puheenjohtaja:
Olga Hirvirinne

Vaasan paikallisosaston
edustaja / hallituksen
varapuheenjohtaja:
**Heidi Nyblom
Kuorikoski**
(paikallisosaston pj.:
Laura Lindén)

Kutsu sääntömääräiseen kevätkokoukseen

**Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry:n
sääntömääräinen kevätkokous järjestetään
lauantaina 29.3.2025 klo 14.00
Vaasassa Ravintola Bacchuksessa
(Rantakatu 4, Vaasa).**

Viimeinen ilmoittautumispäivä on 18.3.2025.

Mahdolliset valtakirjat on toimitettava toimistolle
viimeistään 18.3.2025.

Katso ilmoittautumis- ja valtakirjaohjeet SKTL:n
verkkosivuilta (www.sktl.fi/kevatkokous2025).

Kokousaineisto tulee esille verkkosivujen jäsenosioon
(www.sktl.fi/jasenet/kokousaineistot) hallituksen maaliskuu-
kuun kokouksen jälkeen maaliskuussa.

Kokouksessa käsitellään esityslistalla mainitut asiat.

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan valinta
3. Kokouksen sihteerin valinta
4. Kahden pöytäkirjantarkastajan valinta
5. Kahden ääntenlaskijan valinta
6. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
7. Kokouksen työjärjestyksen vahvistaminen
8. Liiton vuosikertomus vuodelta 2024
9. Liiton tilinpäätös vuodelta 2024
10. Tilintarkastajan lausunto
11. Vastuuvapauden myöntäminen
12. Kunniajäsenten kutsuminen ja ansiomerkkien myöntäminen
13. Ilmoitusasiat
14. Kokouksen päättäminen

Tervetuloa!

HALLITUS

Kallelse till ordinarie vårmöte

**Finlands översättar- och tolkförbund rf:s
ordinarie vårmöte hålls
lördagen den 29 mars 2025 kl. 14.00
på restaurang Bacchus i Vasa
(Strandgatan 4, Vasa).**

Den sista anmälningsdagen är den 18 mars 2025.

Eventuella fullmakter ska lämnas in till förbundet
senast den 18 mars 2025.

Se anvisningarna om anmälan och fullmakter på FÖTF:s
webbplats (www.sktl.fi/kevatkokous2025).

Mötesmaterialet kommer att läggas ut på medlems-
sidorna på förbundets webbplats (www.sktl.fi/jasenet/kokousaineistot) i mars efter styrelsens möte.

På mötet behandlas de ärenden som nämns i föredrag-
ningslistan.

Föredragningslista

1. Mötet öppnas
2. Val av ordförande för mötet
3. Val av sekreterare för mötet
4. Val av två protokolljusterare
5. Val av två rösträknare
6. Mötets laglighet och beslutsförhet
7. Fastställande av mötets arbetsordning
8. Förbundets årsberättelse för 2024
9. Förbundets bokslut för 2024
10. Revisorns utlåtande
11. Beviljande av ansvarsfrihet
12. Kallande av hedersmedlemmar och utdelning av förbundets förtjänsttecken
13. Anmälningsärenden
14. Mötet avslutas

Välkommen!

STYRELSEN